

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Møteinnkalling

Utvalg:	AU i verneområdestyret for SVR
Møtested:	Skype, Skype-møte
Dato:	14.02.2020
Tidspunkt:	08:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 90505902. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Sidenr
AU 6/20	Godkjenning av innkalling og saksliste	4
AU 7/20	Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar	4
AU 8/20	Orienteringssaker	4
AU 9/20	Søknad om dispensasjon til motorferdsel og til riving av eksisterande anleggsbrakke og bygging av ny sankehytte i Grasdalen i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 40/2, Suldal kommune - Øyvind Kjetilstad	5
AU 10/20	Søknad om motorferdsel og etablering av solcellepanel på takene til Stranddalen turisthytte i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 39/1, Suldal kommune - Stavanger turistforening	13
AU 11/20	Søknad om dispensasjon til å legge om turiststi (sommerløype) mellom Ådneram og turisthytte ved Taumevatn, Stavanger Turistforening	23
AU 12/20	Søknad om å arrangere turrenn i Åseral kommune - " Skoræ rundt" 7 mars 2020, Ljosland Skisenter v/ Gunvor Ljosland	28
AU 13/20	Søknad om utviding av hytte. Bossbustøylen 50/68. Arild Stene. Valle kommune	33
AU 14/20	Søknad om dispensasjon til bygging av sperredam i Østre Meraktjødn og kanal og tunellinntak i Søndre Meraktjødn, Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 1/8, Sirdal kommune - Sira-Kvina kraftselskap	44
AU 15/20	Eventuelt	64

AU 6/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

AU 7/20 Val av en representanter til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar

AU 8/20 Orienteringssaker

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Garaneset, 4230 Sand

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47

www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/1422-0

Saksbehandler: Alf Odden

Dato: 10.02.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
AU i verneområdestyret for SVR	9/20	14.02.2020

Søknad om dispensasjon til motorferdsel og til riving av eksisterende anleggsbrakke og bygging av ny sankehytte i Grasdalen i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 40/2, Suldal kommune - Øyvind Kjetilstad

Forvalters innstilling

I medhald av kapittel III og kapittel IV, punkt 1, bokstav d i Forskrift om vern av Dyraheio landskapsvernområde, får Øyvind Kjetilstad dispensasjon til å rive eksisterende anleggsbrakke og bygge ny sankehytte i Grasdalen.

Den nye sankehytta kan ha eit areal på inntil 30m² (BYA) inkludert eventuell uthus og utedo. Det nye bygget skal plasserast maksimalt 30m frå eksisterande brakke.

Sankehytta skal ikkje ha veranda eller platting. Om avstanden mellom bakken og hytta overstig 50 cm skal det forblendast med tørrmur av stein.

Dispensasjonen blir gjeve med desse vilkåra:

- Det må innhentast nødvendige løyver frå Suldal kommune.
- Hytta må skilja seg minst mogleg frå naturomgjevnadane omsyn til utforming og overflatebehandling.
- Byggjearbeida må skje så skånsamt som råd i høve til naturomgjevnadane.
- Alt avfall frå riving og bygging må fjernast og handterast etter gjeldande reglar og standardar.
- Eksisterande brakke må være fjerna innan 01.08.2022.
- Dispensasjonen gjeld fram til 14.02.2023.

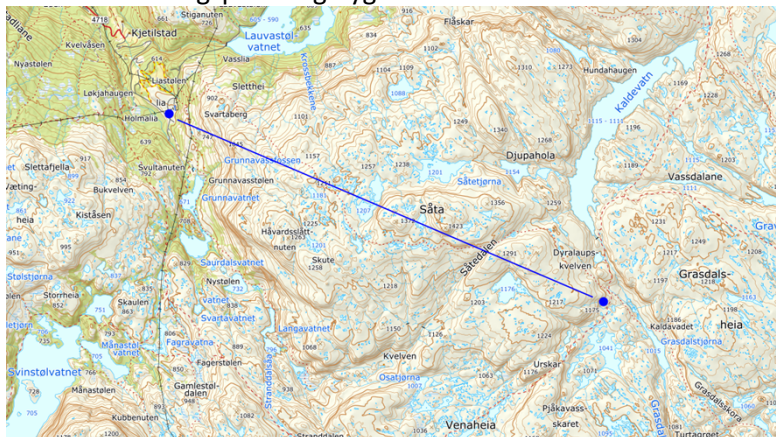
I medhald av kapittel III og kapittel IV, punkt 3. 1 i Forskrift om vern av Dyraheio landskapsvernområde, får Øyvind Kjetilstad dispensasjon til å bruke helikopter til transport av nødvendig utstyr, byggematerialar og rivingsavfall i samband riving og bygging av ny sankehytte i Grasdalen i Dyraheio landskapsvernområde.

Dispensasjonen gjelder for inntil 20 transportar for tidsrommet 15.05-15.08.2020.
Transportane skal bruke landingspunkt og flygeruter på kartet under.

Dispensasjonen blir gjeve med desse vilkåra:

- Flyginga mellom landingspunkt skal skje etter kortaste rute.
- For å redusere forstyrning av bufe, vilt og fotturistar, skal helikopteret så langt det er råd ikkje flyge lågare enn 300 m over bakken mellom landingspunkt.
- Om det blir observert villrein nær landingspunkt skal transportane avventast til faren for forstyrning er over.

Kart over landingspunkt og flygeruter

Sankehytta skal erstatte eksisterende bygning slik at påverknaden av landskapet ikkje blir endra i vesentleg grad. Bruken av bygningen vil heller ikkje endre seg.

Saksopplysninger

Bakgrunn for søknaden

Viser til søknad datert 23.01.2020.

Øyvind Kjetilstad søker om dispensasjon til å rive ei gamal og dårleg anleggsbrakke i Grasdalen, og erstatte den med ei ny sankehytte. Anleggsbrakka vart sett opp i Grasdalen tidleg på 1980-talet og har blitt brukt i samband med tilsyn og sanking av sau. Den nye sankehytta vil ha det same føremålet. Søkar har om lag 250 sau på beite i Grasdalen. Hytta vil bli fundamentert på søyler, ha dobbeltfalsa liggande kledning som vil bli malt i gråfarge og ha svarte og matte stålplater på taket. Hytta vil bli sett opp sommaren 2021.

Eksisterende anleggsbrakke har eit areal på 12m², mens det er søkt om eit areal på 32m² for den nye sankehytta. Denne brakka vil bli revet og transportert ut påfølgande vinter.

Det søkaste og om dispensasjon for inntil 20 helikoptertransportar for å gjennomføre riving og bygging.

Plassering av eksisterende og ny hytte i Grasdalen i Dyråheio landskapsvernområde

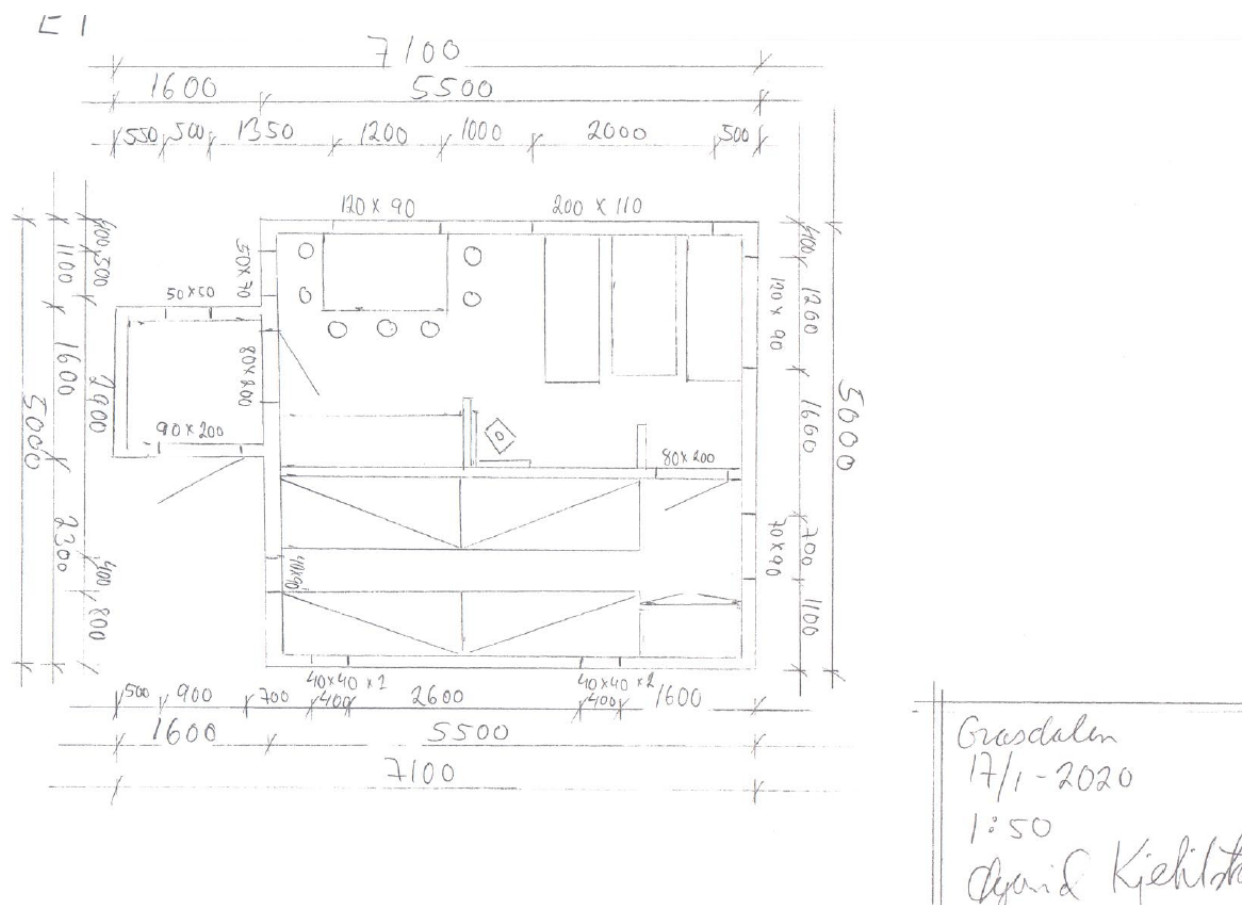

Eksisterende brakke i Grasdalen

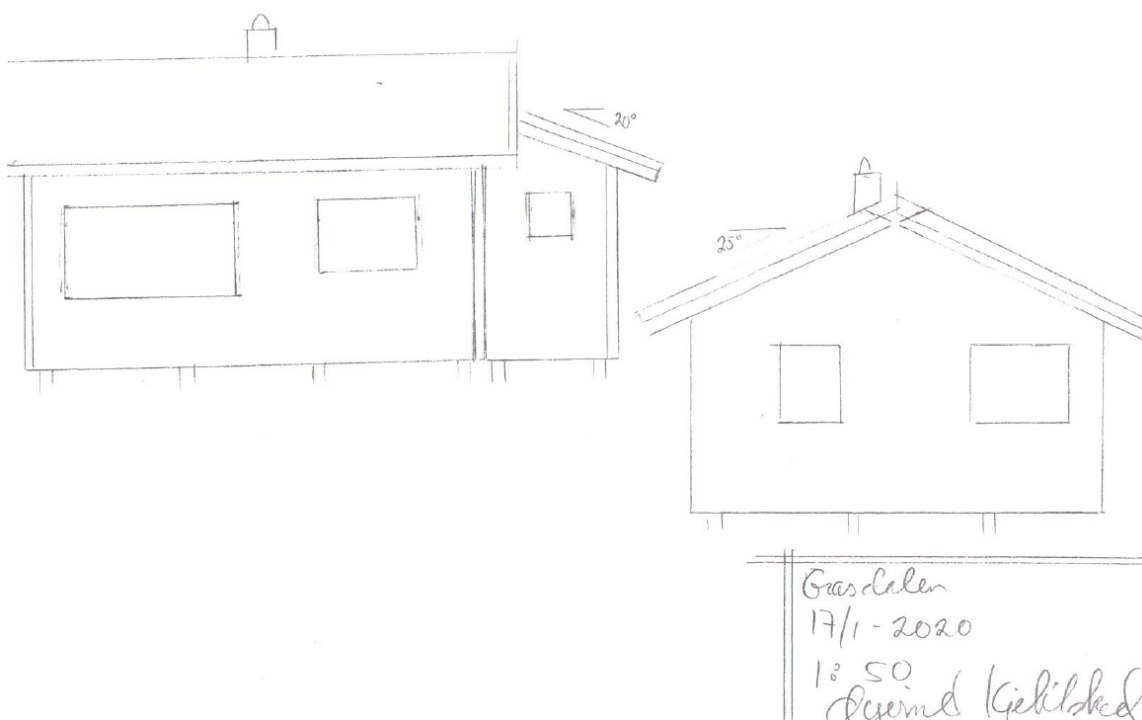

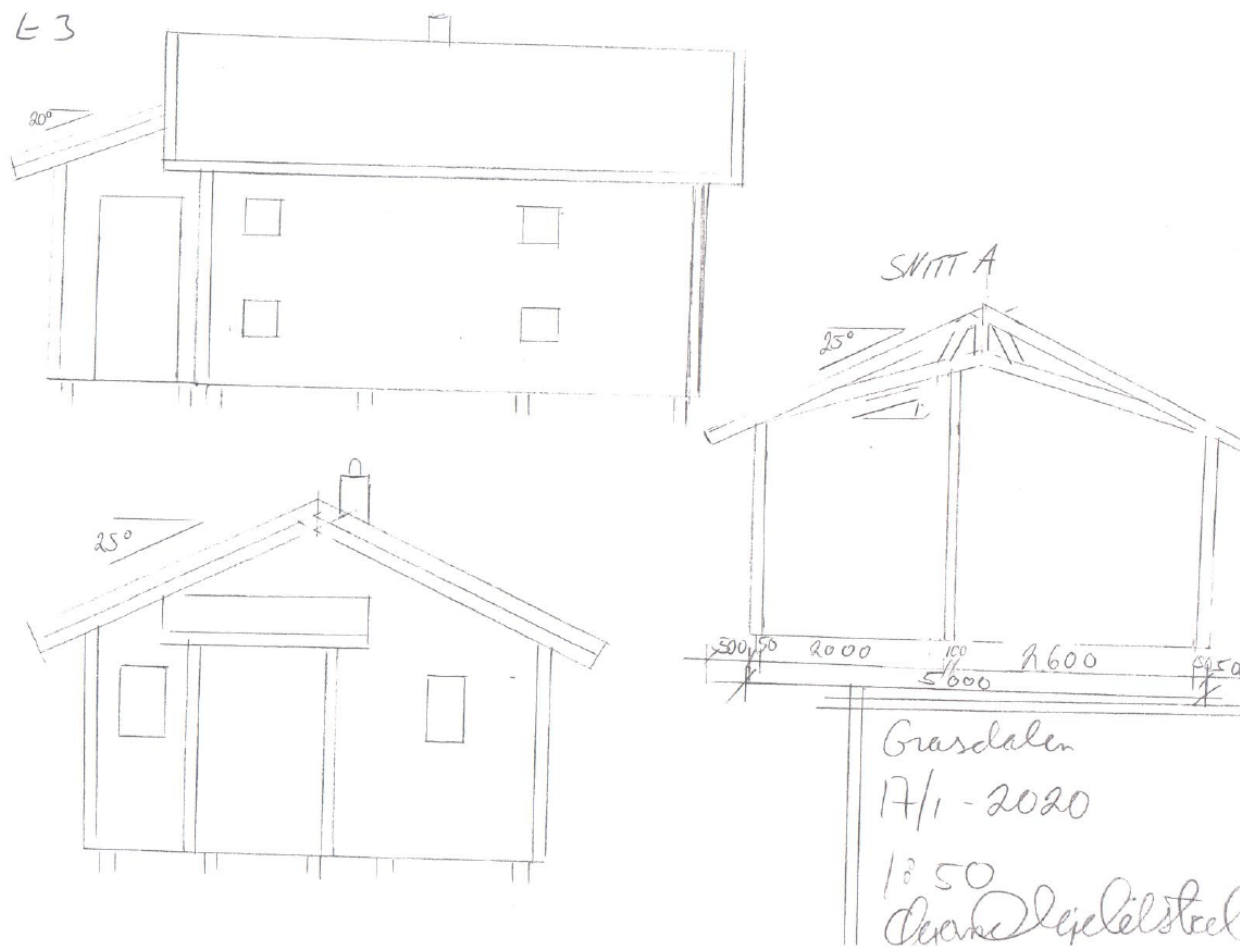
Planteikning for ny hytte

Fasade for ny hytte

Fasade for ny hytte

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Dyraheio landskapsvernområde med biotopvern av 26.09.1997
- Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane, godkjent 2015
- Naturmangfaldslova

Heimelsgrunnlag

Dyraheio landskapsvernområde med biotopvern vart oppretta ved kongeleg resolusjon 26.09.1997. I kapittel III i verneføreskrifta heiter det at "Føremålet med landskapsvernet er å ta vare på eit særmerkt fjellområde med urørt natur, rikt planteliv med m.a. bergjunker, verdifulle stølsområde og beitelandskap, eldre og nyare kulturminne etter støling, heibeiting, jakt, fiske og fangst. Føremålet er også å ta vare på viktige leveområde for viltet, spesielt å sikre eit samanhengande fjellområde og delar av livsgrunnlaget for den sørlegaste villreinstamma i Europa".

Byggetiltak i verneområdet blir regulert av verneforskrifta kapittel IV, punkt 1.1, bokstav a. Her heiter det at det ikkje må gjerast inngrep som vesentleg kan endra eller innverke på landskapet sin art eller karakter, og "oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar" er særskilt nemnt. Vidare heitar

det i kapittel IV, punkt 1.3, bokstav d, at forvaltningsstyresmakta på nærare vilkår kan gje løyve til "Bygging av jakt-, fiske- og gjeterbuer som er naudsynt for å sikre ein god næringsmessig utnytting av jakt, fiske og andre utmarksressursar".

Omsøkte byggetiltak kjem etter vårt syn inn under kapittel IV, punkt 1.1, bokstav a i verneføreskrifta, og krev derfor dispensasjon etter kapittel IV, punkt 1.3, bokstav a, for å kunne gjennomførast.

Motorferdsle i verneområdet blir regulert av verneføreskrifta sitt kapittel kapittel IV, punkt 3.1. Her heiter det at "*Motorisert ferdsel i utmark og i vassdrag er forbode. Flyging lågare enn 300 m over bakken og landing er forbode*". Vidare heiter det at "*Forvaltningsstyresmakta eller den forvaltningsstyresmakta gjev fullmakt, kan likevel gi løyve til motorferdsel i særskilde høve*".

Omsøkt motorferdsel kjem etter vårt syn inn under kapittel IV, punkt 3.1 i verneføreskrifta, og krev derfor dispensasjon etter kapittel IV, punkt 3.1 for å kunne gjennomførast.

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane har forvaltningsmynde for Dyraheio landskapsvernområde.

Forvaltningsplan for SVR omtaler sankehytter i kapittel 2.3.4 på side 28. Her går det mellom anna fram at:

Når det ikkje strid mot verneføremålet og heller ikkje er eit trugsmål mot verneverdiane, kan vernestyresmakta etter søknad gje løyve til følgjande byggetiltak dersom konkret behov kan dokumenterast:

- Utviding av og tilbygg til eksisterande bygningar opp til ein samla storleik på 30 m² (BYA), inkludert eventuelle eksisterande uthus.
- Nybygg opp til ein samla storleik på 30 m² (BYA), inkludert eventuelle uthus. Nybygg vil berre tillatast unntaksvis.
-

Vurdering

Naturmangfaldlova

Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 leggjast til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndigheit. Forvaltningsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet, vurdere søknadane etter desse paragrafane.

Innverknad på verneverdiar og verneføremål

Den omsøkte byggeplassen ligg om lag 1100 moh i eit ope storkupert høgfjellslandskap. Vegetasjonen i området er frodig og er dominert av gras og starrartar.

Denne delen av Dyraheio blir ein del brukt av villreinen på ulike tider av året. Mellom anna blir område brukt til vinterbeite av mindre flokkar og villreinen nyttar og deler av område til beite på seinsommaren. Resultata frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt (NINA rapport 694/2011) dokumenterer at ei av dei åtte simlene som har nytta nordområdet har i nærleiken av Grasdalen den tida dei hadde sendar mellom 2007 og 2011. Nyare GPS data frå www.dyreposisjon.no for 2011-2019 og observasjonar frå lokalt SNO personell, viser og at det er villrein i dei aktuelle områda både om vinteren og om sommaren. I Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinens arealbruk i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010) er det registrert eit villreintrekk om lag 1100 m nord for den aktuelle byggeplassen.

Kunnskap om naturmangfaldet i området baserer seg og på Miljødirektoratet sin naturdatabase med innsyn til sensitiv informasjon (www.naturbase.no) og tilsvarende informasjon i Temakart Rogaland. Så langt forvaltningsstyresmakta kjenner til etter søk i Naturbase, er det ikkje registrert informasjon om prioriterte arter, trua eller nær trua arter på Norsk rødliste for arter 2015 eller andre verdifulle arter i det aktuelle området. Det er heller ikkje registrert informasjon om utvalde naturtypar, trua eller nær trua naturtypar på Norsk rødliste for naturtypar 2011 eller andre verdifulle naturtypar. Det er heller ikkje komme fram andre opplysningar som tyder på at det finns slike arter og/eller naturtypar i det aktuelle område.

Kunnskap om kulturminne i området baserer seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase (www.askeladden.no). Det er ikkje registrert kulturminne i nærleiken som kan ta skade av det omsøkte tiltaket.

Kunnskapsgrunnlaget (§8) som ligg føre for å vurdere dei omsøkte tiltaka si innverknad på verneverdiar og verneføremål, må derfor vurderast som tilstrekkeleg til at forvaltningsstyresmakta kan fatte vedtak i saka. §9 om "Føre var prinsippet" vil derfor bli tillagt mindre vekt i dei følgjande vurderingane.

§10 tek føre seg den samla belastninga av økosystemet i området. Det er relativt få tekniske inngrep i området. I tillegg til anleggsbrakka ligg det og ei anna sankehytte om lag 450 m mot nordaust. Den merka sommarløypa og den kvista vinterløypa mellom Stranddalen og Jonstøl/Krossvatn går om lag 150m aust for den omrørte sankehytta. Langs denne løypa ferdast det om lag 500 turistar om sommaren og om lag 200 om vinteren. Hovudvassdraget gjennom Grasdalen er regulert som ein del av Ulla-Førre utbygginga, og vassføringa i åna er sterkt redusert. Det er gitt fire snøskuterløyper som medfører køyring til eller forbi Grasdalen.

At det kjem opp ei ny sanke hytte i Grasdalen vil til ein viss grad endre landskapsbilete på staden. Samstundes vil den nye hytta erstatte ei anleggsbrakke som ikkje passar særleg godt inn i landskapet. Sjølv om den nye sankehytta er noko større enn anleggsbrakka, vil den ha ei utforming som gjer at påverknaden av landskapet truleg vil bli mindre enn den er i dag.

Forvaltningsstyresmakta meiner derfor at det omsøkte byggetiltaket ikkje vil innverke på landskapets art eller karakter i nemneverdig grad.

Utstyr, bygningsmaterialar og rivingsavfall må fraktast til staden med helikopter, slik at blir ei auke av den motorisert ferdsle i området i samband med tiltaket. Samstundes vil byggearbeida og den tilhøyrande motorferdsla være avgrensa til ein relativt kort periode om tidleg om sommaren. Dette er og ei tid på året der farane for forstyrring av villrein og rovfugl er relativt små. Motorferdsla i samband med riving og bygging av hytta er heller ikkje av eit slik omfang at den vil ha ein nemneverdig negativ innverknad på verneverdiane i Dyraheio landskapsvernområde.

Eksisterande belastning frå på naturmangfaldet og landskapet i Grasdalen er relativt lågt. Det er relativt få tekniske inngrep og ferdsla i området er avgrensa. Området blir og i avgrensa grad bruk av villrein og andre sårbare artar. Derfor er det forvaltningsstyresmakta sitt syn, liten fare for at dei omsøkte byggetiltaka med tilhøyrande helikoptertransport, vil medføre ei kritisk eller uakseptabel auke av den samla belastninga på økosystemet i område.

§12 omhandlar miljøforsvarleg teknikkar, driftsmetodar og lokalisering. Slik forvaltningsstyresmakta vurderer det er det dokumentert behov for å erstatte den eksisterande anleggsbrakka med ei ny sankehytte.

§11 legg til grunn at eventuelle kostnader ved miljøforringing skal bærast av tiltakshavar. Tiltakshavar er fullt og heilt ansvarleg for ei miljømessig god løysing.

Konklusjon

Dei omsøkt tiltak og tilhøyrande motorferdsel vil berre i liten grad ha ein negativ innverknad på verneverdiane i Dyraheio landskapsvernområde, og kjem derfor ikkje i konflikt med verneføremålet.

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Garanaset, 4230 Sand

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47

www.svf.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/1421-2

Saksbehandler: Alf Odden

Dato: 07.02.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
AU i verneområdestyret for SVR	10/20	14.02.2020

Søknad om motorferdsel og etablering av solcellepanel på takene til Stranddalen turisthytte i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 39/1, Suldal kommune - Stavanger turistforening

Vedlegg:

1 2020-01-20 Søknad SVR

Forvalters innstilling

I medhald av kapittel III og kapittel IV, punkt 1, bokstav a i Forskrift om vern av Dyraheio landskapsvernområde, får Stavanger turistforening dispensasjon til å montere solcellepanel på takflatene til eksisterande bygningar i anlegget Stranddalen turisthytte. Dispensasjonen omfattar montering av solcellepanel på eit samla areal inntil 257m². Det er ein føresetnad for dispensasjonen at solcellepanela ikkje reflekterer sollys på ein måte som er negativ for opplevinga av landskapet eller verkar skremmande for villreinen.

AU vil presisere at denne dispensasjonen ikkje må oppfattast som generell aksept av solcellepanel på hyttetak. Erfaringane frå Stranddalen vil være avgjerande for om det kan være aktuelt å gi liknande dispensasjonar til andre hytter eller turisthytter.

Dispensasjonen blir gjeve med desse vilkåra:

- Det må innhentaast nødvendige løyver frå grunneigar og Suldal kommune.
- Byggjearbeida må skje så skånsamt som råd i høve til naturomgjevnadane.
- Alt avfall frå bygginga må fjernast og handterast etter gjeldande reglar og standardar.

I medhald av kapittel III og kapittel IV, punkt 3. 1 i Forskrift om vern av Dyraheio landskapsvernområde, får Stavanger turistforening dispensasjon til å bruke helikopter til transport av nødvendig utstyr og byggematerialar i samband med etablering av solcellepanel på taket til Stranddalen turisthytte i Dyraheio landskapsvernområde.

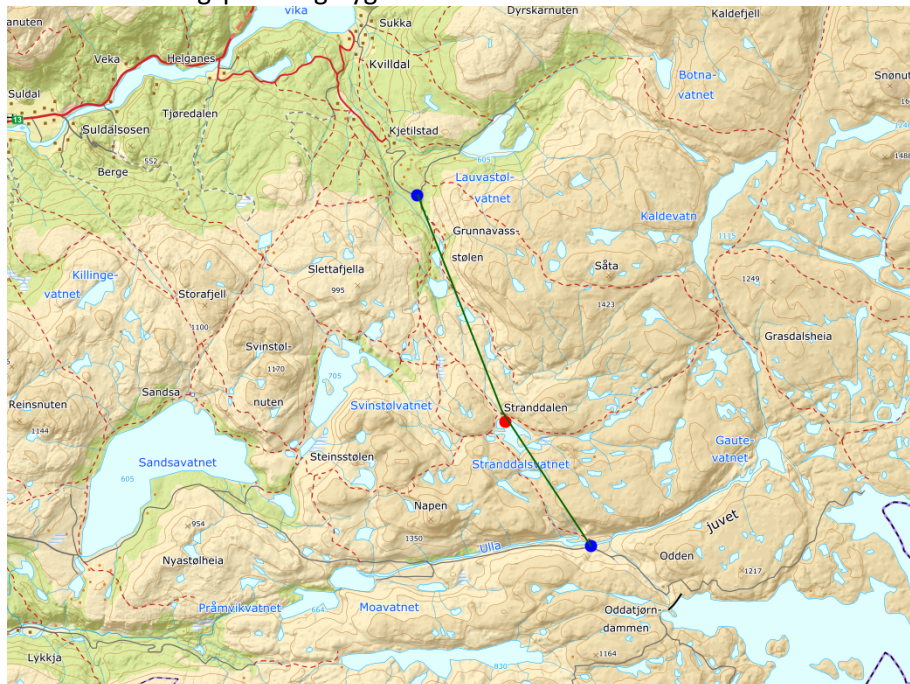
Dispensasjonen gjeld for inntil 50 transportar for tidsrommet 01.05-20.06.2020.

Transportane skal bruke landingspunkt og flygeruter på kartet under.

Dispensasjonen blir gjeve med desse vilkåra:

- Flyginga mellom landingspunkta skal skje etter kortaste rute.
- For å redusere forstyrring av bufe, vilt og fotturistar, skal helikopteret så langt det er råd ikkje flyge lågare enn 300 m over bakken mellom landingspunkta.
- Om det blir observert villrein nær landingspunkta skal transportane avventast til faren for forstyrring er over.

Kart over landingspunkt og flygeruter

Saksopplysninger

Bakgrunn for søknaden

Viser til søknad datert 20.01.2020.

Stavanger turistforening søker om dispensasjon til å etablere solcellepanel med eit samla areal på 257m², på takflatene til eksisterande bygningar til Stranddalen turisthytte i Dyraheio landskapsvernområde. Solcellepanelene som skal brukast er heilt svarte og reflekterer ikkje sollys. For dei berørte bygningane vil torvtaka bli skifta ut med eit tretak kor solcellepanela blir integrert i takkonstruksjonen.

Det søkast og om dispensasjon for inntil 50 helikoptertransportar for å gjennomføre tiltaket.

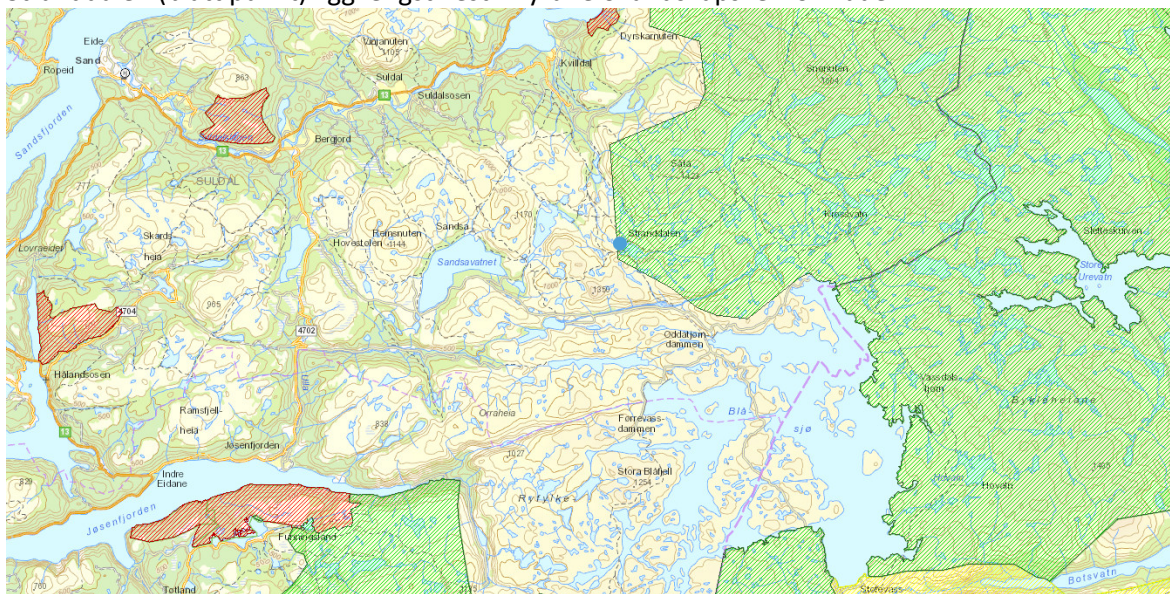
Stranddalen turisthytte vart bygd i 1926, og dagens moderne anlegg var ferdig i 2005. Turisthytta består av fire bygningar. Hytta er betent i sommarsesongen og har 56 sengeplassar. Resten av året er det ei sjølvbetenthytte med 12 senger i eine bygningen.

Dagens energiforbruk består av 3 favner ved, 5500 liter diesel til dei to aggregata og 500 liter propan. Forsyningar fraktast til Stranddalen med helikopter. For 2019 hadde STF dispensasjon til 20 slike

transportar. Det store forbruket av diesel tilfredstillar ikkje STF sine egne miljøkrav, og i samband med DNT sitt miljøår i 2020, ønskjer STF å finne ei meir miljøvennleg løysing for Strandedalen. Når solcellepanela er på plass vil dei i teorien dekke meir enn turisthytta sitt årlege energiforbruk på 32.500 kWh. I praksis vil dieselaggregatet måtte brukast i periodar, men dieselforbruket og tilhøyrande helikoptertransport vil bli sterkt redusert.

Grunneigar og Suldal kommune har blitt førelagt søknaden, men dei hadde ikkje større kommentarar.

Strandedalen (blått punkt) ligg lengst vest i Dyrhaio landskapsvernområde

Strandedalen turisthytte

Skisse av plasseringa av solcellepanel på eksisterande bygningsmasse (hovudhytte – nede til høgre, sovehytte – nede til venstre, toalettbygg – oppe til venstre, sjølvbetenthytte/uthus – oppe til høgre).

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Dyraheio landskapsvernområde med biotopvern av 26.09.1997
- Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane, godkjent 2015
- Naturmangfaldslova

Heimelsgrunnlag

Dyraheio landskapsvernområde med biotopvern vart oppretta ved kongeleg resolusjon 26.09.1997. I kapittel III i verneføreskrifta heiter det at *"Føremålet med landskapsvernet er å ta vare på eit særmerkt fjellområde med urørt natur, rikt planteliv med m.a. bergjunker, verdifulle stølsområde og beitelandskap, eldre og nyare kulturminne etter støling, heibeiting, jakt, fiske og fangst. Føremålet er også å ta vare på viktige leveområde for viltet, spesielt å sikre eit samanhengande fjellområde og delar av livsgrunnlaget for den sørlegaste villreinstamma i Europa"*.

Byggetiltak i verneområdet blir regulert av verneforskrifta kapittel IV, punkt 1.1, bokstav a. Her heiter det at det ikkje må gjerast inngrep som vesentlig kan endra eller innverke på landskapet sin art eller karakter, og *"oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar"* er særskilt nemnt. Vidare heitar det i kapittel IV, punkt 1.3, bokstav a, at forvaltningsstyresmakta på nærare vilkår kan gje løyve til *"Endring, ombygging eller utviding av bygningar og andre eksisterande anlegg"*.

Omsøkte byggetiltak kjem etter vårt syn inn under kapittel IV, punkt 1.1, bokstav a i verneføreskrifta, og krev derfor dispensasjon etter kapittel IV, punkt 1.3, bokstav a, for å kunne gjennomførast.

Motorferdsle i verneområdet blir regulert av verneføreskrifta sitt kapittel kapittel IV, punkt 3.1. Her heiter det at *"Motorisert ferdsel i utmark og i vassdrag er forbode. Flyging lågare enn 300 m over bakken og landing er forbode"*. Vidare heiter det at *"Forvaltningsstyresmakta eller den forvaltningsstyresmakta gjev fullmakt, kan likevel gi løyve til motorferdsel i særskilde høve"*.

Omsøkt motorferdsel kjem etter vårt syn inn under kapittel IV, punkt 3.1 i verneføreskrifta, og krev derfor dispensasjon etter kapittel IV, punkt 3.1 for å kunne gjennomførast.

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane har forvaltningsmynde for Dyraheio landskapsvernområde.

Vurdering

Naturmangfaldlova

Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 leggjast til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndigheit. Forvaltningsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet, vurdere søknadane etter desse paragrafane.

Innverknad på verneverdiar og verneføremål

Den omsøkte byggeplassen ligg om lag 970 moh i eit særprega storkupert høgfjellslandskap med mange bratte kantar. Fyllitten i området gjer vegetasjonen frodig og floraen i området er svært artsrik. Denne delen av Dyraheio blir ein del brukt av villreinen på ulike tider av året. Mellom anna blir område brukt til vinterbeite av mindre flokkar og villreinen nyttar og deler av område til beite på

seinsommaren. Resultata frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt (NINA rapport 694/2011) dokumenterer at ingen av dei åtte simlene som har nytta nordområdet har i nærleiken av Stranddalen den tida dei hadde sendar mellom 2007 og 2011. Nyare GPS data frå www.dyreposisjoner.no for 2011-2019 og observasjonar frå lokalt SNO personell, viser og at det er villrein i dei aktuelle områda både om vinteren og om sommaren. I Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinens arealbruk i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010) er det ikkje registrert viktige villreintrekk i dette område.

Kunnskap om naturmangfaldet i området baserer seg og på Miljødirektoratet sin naturdatabase med innsyn til sensitiv informasjon (www.naturbase.no) og tilsvarende informasjon i Temakart Rogaland. Her kjem det fram at det er registrert ein lokalitet for den raudlista arten Bergjunker om lag 150 m frå det omsøkte byggetiltaket. Så langt forvaltningsstyresmakta kjenner til etter søk i Naturbase, er det ikkje registrert informasjon om andre prioriterte arter, trua eller nær trua arter på Norsk rødliste for arter 2015 eller andre verdifulle arter. Det er heller ikkje registrert informasjon om utvalde naturtypar, trua eller nær trua naturtypar på Norsk rødliste for naturtypar 2011 eller andre verdifulle naturtypar. Det er heller ikkje komme fram andre opplysningar som tyder på at det finns slike arter og/eller naturtypar i det aktuelle område.

Kunnskap om kulturminne i området baserer seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase (www.askeladden.no). Det er ikkje registrert kulturminne i nærleiken som kan ta skade av det omsøkte tiltaket.

Kunnskapsgrunnlaget (§8) som ligg føre for å vurdere dei omsøkte tiltaka si innverknad på verneverdiar og verneføremål, må derfor vurderast som tilstrekkeleg til at forvaltningsstyresmakta kan fatte vedtak i saka. §9 om "Føre var prinsippet" vil derfor bli tillagt mindre vekt i dei følgjande vurderingane.

§10 tek føre seg den samla belastninga av økosystemet i området. Turistanlegget består av fire bygningar med eit samla areal på 375 m². I tillegg står det ei sankebu på om lag 25m² litt nordvest for turistanlegget. Det går og ei merka sommarløype og ei kvista vinterløype forbi Stranddalen. Turisthytta hadde i 2018 om lag 3000 besøkande om sommaren og om lag 200 besøkande om vinteren. Det blir kvart år gitt dispensasjon til om lag 20 helikoptertransportar til Stranddalen. Det er og gitt tre snøskuterløyper som medfører køyring til eller forbi Stranddalen.

Store mørke flater på taka på Stranddalen turisthytte vil bli eit godt synleg og nytt element i landskapet. Endring av takteking på eit moderne turistanlegg vil likevel ikkje kunne vurderast som eit tiltak som i vesentleg grad endre landskapets art og karakter.

Byggematerialane vil måtte fraktast til staden med helikopter, slik at blir ei auke av den motorisert ferdsle i området i samband med tiltaket. Samstundes vil byggearbeida og den tilhøyrande motorferdsla være avgrensa til ein relativt kort periode om tidleg om sommaren. Dette er og ei tid på året der farane for forstyrring av villrein og rovfugl er relativt små.

Eksisterande belastning frå fotturismen i Stranddalen er relativt høg, men områda nær turisthytta blir i liten grad bruk av villrein og andre sårbare artar. Derfor er det forvaltningsstyresmakta sitt syn, ingen fare for at dei omsøkte tiltaka med tilhøyrande helikoptertransport, vil medføre ei kritisk eller uakseptabel auke av den samla belastninga på økosystemet i område.

§12 omhandlar miljøforsvarleg teknikkar, driftsmetodar og lokalisering. Slik forvaltningsstyresmakta vurderer det, vil dette tiltaket medføre auka motorferdsel og auka forstyrring under byggeprosessen, men samstundes vil tiltaket medføre redusert motorferdsel og redusert bruk av diesellaggregat dei kommande åra.

§11 legg til grunn at eventuelle kostnader ved miljøforringing skal bærast av tiltakshavar. Tiltakshavar er fullt og heilt ansvarleg for ei miljømessig god løysing.

Konklusjon

Dei omsøkt tiltak og tilhøyrande motorferdsel vil berre i liten grad ha ein negativ innverknad på verneverdiane i Dyraheio landskapsvernområde, og kjem derfor ikkje i konflikt med verneføremålet.

SVR v/Alf Odden

Stavanger, 20. januar 2020

Søknad om dispensasjon – energiløsning Stranddalen turisthytte

Det vises til tidligere samtaler. Stavanger turistforening vil med dette søke om dispensasjon fra verneforskriften til fasadeendringer på Stranddalen turisthytte, i forbindelse med etablering av ny energiforsyning.

Om Stranddalen

Stranddalen turisthytte – perlen i Ryfylke – er en betjent hytte beliggende på omtrent 1 000 moh i Suldal, Ryfylke. Det er ikke vei til anlegget, korteste rute er ca 2 timer gangtid. Hytta ligger i rutenettet, med forbindelse til flere av STF øvrige hytter både sommer og vinter, mest nærliggende Sandsa, Krossvatn og Jonstølen.

Det ble etablert turisthytte her i 1926. I perioden fra 2002 til 2005 ble det opprinnelige anlegget revet og erstattet med en moderne turisthytte. Anlegget eies av STF.

Stranddalen turisthytte er betjent i sommersesongen. Det består av 4 bygg. Anlegget har 16 rom med i alt 56 senger (+ hemser). Utenom sesong er det mulighet for selvbetjent overnatting i anneks (12 senger + hems).

Dagens energiforsyning

Anlegget er i dag hovedsakelig forsynt med energi fra 2 diesellaggregat som hver leverer ca 12 kw. Det ene kjører kontinuerlig og det andre er backup og i bruk ved topper i forbruket. I tillegg varmes anlegget med ved og propan.

Det forbrukes i dag ca 3 favner ved, 5 500 liter diesel og 500 kg propan i en sesong. Forsyninger fraktes til Stranddalen med helikopter. I tillegg fraktes en del ferskvarer med kløvhest ca 3 timers gange fra Kvilldal.

Energiløsningen tilfredsstiller ikke STF's egne miljøkrav. I tråd med målsettingene i DNTs veivalg for 2019-23 er det en målsetting å erstatte dieseldriften med en mer miljøvennlig løsning. I STF's strategi for samme periode er det tatt inn følgende:

Det er en målsetting å etablere alternativ energiforsyning til anlegget, slik at dieselforbruket kan reduseres betydelig i løpet av perioden.

2020 er utpekt som DNTs miljøår. Vi vil bruke dette året til å gjennomføre en rekke tiltak for å redusere utslipp og styrke STF's miljøprofil i egen virksomhet. Som en del av dette arbeidet er det en målsetting å få realisert en ombygging av energiforsyningen til Stranddalen før 2020 sesongen.

Ny energiløsning

En ny energiløsning vil primært bli basert på solenergi via solceller. Elektrisitet og varme vil bli lagret ved bruk av en stor batteribank og varmelagring i form av varmtvannsmagasin. Det legges vekt på en enkel løsning med bruk av komponenter som er standard hylleware for å redusere risikoen for driftsavbrudd og høye driftskostnader.

Forbruk og produksjon må styres for å gi en optimal energibruk. Det er behov for en backupløsning når det ikke er tilstrekkelig solenergi. Til dette vil det bli brukt dieselaggregat som er automatisert og kan samkjøres med solstrømanlegget. Dagens to aggregat nærmer seg forventet levetid, og er ikke dimensjonert og automatisert til slik samkjøring. De vil derfor bli fjernet og erstattet av et nytt.

Det planlegges å installere totalt 151 solcellepanel på til sammen 257 m², som er estimert å gi en samlet årsproduksjon på 45 300 kWh. Estimert forbruk per år er 32 500 kWh. Selv om produksjonen teoretisk overstiger forbruket vil det ikke være samsvar mellom tilgjengelig energi og forbruk, slik at det beregnes å være behov for noe bruk av aggregat. Samtidig med ombygging av energiforsyningen vil det bli igangsatt en rekke tiltak for å redusere og styre energiforbruket, slik at bruken av diesel minimeres. Dette vil det arbeides med over tid, og om nødvendig kan det senere bli aktuelt å utvide arealet med solceller og/eller lagringskapasitet.

Solcellepanelene vil bli plassert takene på hovedbygget, selvbetjenthytta og sovehytta. Takene vil bli bygget om til tretak, og panelene integrert i takene for å tåle store snølaste. De nordvendte takene på byggene vil også få tretak, mens byggene som ikke blir berørt beholder torvtak som i dag.

Ovenfor er det inntatt en skisse som viser planlagt plassering av solcellepanelene.

Panelene er av en «premium» type, med helt svart overflate, uten det hvite rutenettet som mange slike paneler har, se bilde av referanseprosjekt nedenfor. Overflaten reflekterer ikke sol, da panelene nettopp er laget for å ta opp så mye av solstrålene som mulig.

Anlegget vil vesentlig redusere støy og utslipp fra diesellaggregatet. Videre vil behovet for transport av diesel bli tilsvarende redusert. Omleggingen vil også styrke Stranddalens profil som et miljøvennlig anlegg, og vil bli brukt i det holdningsskapende arbeidet knyttet til verneverdiene i landskapsvernområdet mv.

Målsettingen er å få anlegget klar til oppstart før sesongåpning bygging må gjennomføres i en kort og hektisk byggeperiode fra snøen forsvinner tidlig i mai til sesongåpning 19. juni 2020.

Søknad

Det søkes på denne bakgrunn, om dispensasjon til å foreta de fasadeendringene på takene som omtalt ovenfor. Videre vil det bli søkt om helikoptertransport av byggematerialer m.v. Vi vil komme tilbake med nærmere opplysninger om transportbehov og dato for flyvinger. Vi vil søke å koordinere dette mest mulig med annet transportbehov til sesongåpning.

Med vennlig hilsen
For Stavanger turistforening

Preben Falck
Daglig leder

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/1240-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 06.02.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
AU i verneområdestyret for SVR	11/20	14.02.2020

Søknad om dispensasjon til å legge om turiststi (sommerløype) mellom Ådneram og turisthytte ved Taumevatn, Stavanger Turistforening

Forvalters innstilling

I henhold til forskrift om vern av Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. IV pkt. 1.3 d får Stavanger Turistforening tillatelse til å legge om en liten del (200m) av sommerløypa fra Ådneram til Taumevatn.

Vilkår

- Gammelt skrot og treverk skal fjernes fra den delen av stien som omlegges.
- Gammel merking skal fjernes.
- Myrpartier skal restaureres slik at stygge sår ikke er synlige.
- Ny sti kan merkes. Samt klopp- legges de siste 10meter ned mot Holmevatn. *Merkehåndboka- tilrettelegging og synliggjøring av turruter, 2019, skal brukes.*
- Det må innhentes grunneiers tillatelse.
- Tiltaket skal være ferdig innen 1.november 2020.

Arbeidsutvalget gir positivt svar på søknaden angående omlegging av stien. Vi mener tiltaket vil være et hensiktsmessig grep som en del av restaurering og få en positiv effekt på naturmiljø.

Saksopplysninger

Bakgrunn for søknaden

Stavanger Turistforening v / Per Henriksen søker forvaltningsmyndigheten i SVR om dispensasjon til å legge om turiststi som går fra Ådneram til turisthytte ved Taumevatn i Sirdal kommune.

Omleggingen gjelder et lite strekk på 200 meter mellom Holmevatn og Elsvatn (se bilder og kart ved neste side), nærmere bestemt fra toppen av myr og ned til Holmevatn. Omleggingen er et ledd i oppgradering av stien som går til turisthytta ved Taumevatn. Det er allerede utført en del tiltak for å unngå erosjonsskader på terrenget og det planlegges at dette arbeidet skal fortsette. Det ligger i dag flere gamle rester (etter tiltak som ikke har vært vellykket) på den delen av stien som en søker om å få omlegge. Terrenget her er svært vanskelig å få alle turister til å gå på merket sti da det er skrått nedover og tiltak som ble utført fort blir glatte.

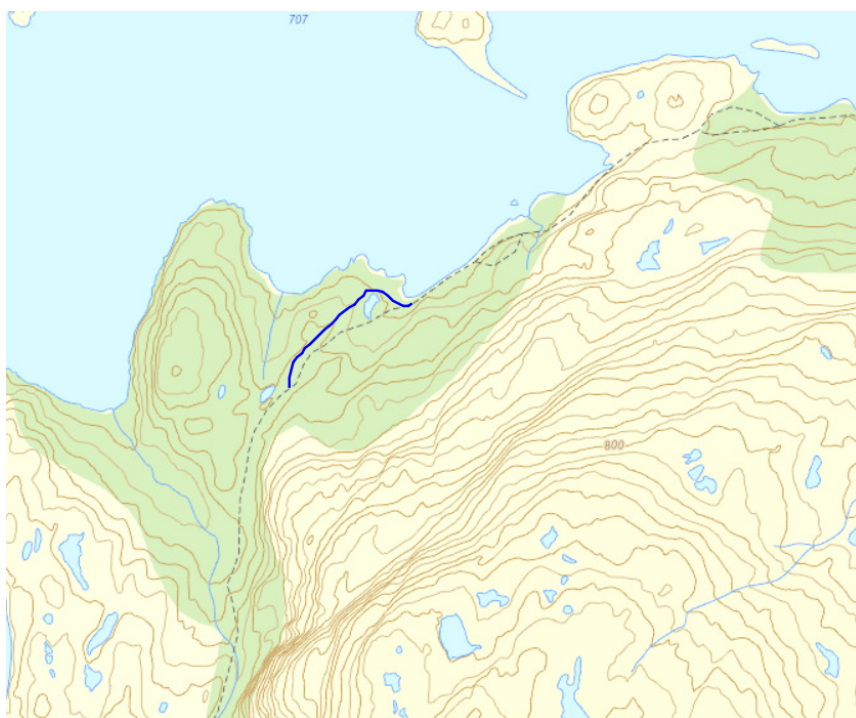

Stien går i dag på glatte gamle jernbanesviller. Terrenget er skått i bløtt myrparti. Forslag er å fjerne alt av gammelt materiale samt revegeter sårene i myra.

Grunneier som er Statskog er informert om tiltaket fra søker.

Oversiktsbilde, rødt er nye omlegging av sti, blått er parti hvor det legges ned klopping.

Oversiktskart, ny sti merket med blått.

Tiltaket er planlagt å gjennomføres høsten 2020.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.
- Naturmangfoldloven.

Hjemmelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:

- “1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Når tiltaket kan skje uten at det strider mot formål med vernet, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til: opparbeiding og merking av nye turstier og løyper.

Arbeidsutvalget har delegert myndighet fra verneområdestyret jf. ST 6/2012.

Vurdering

Stavanger Turistforening har i 2 år mottatt tiltaksmidler som blir omsøkt av verneområdestyret til Miljødirektoratet til restaurering og forbedring av stien. Det er til sammen betalt ut 30.000 kr. Forvaltningen har også for 2020 søkt om midler som skal gå til arbeid med å forbedre forhold både for turister og naturen.

Som en del av arbeidet mener forvaltningen at det kan være fornuftig og legge om stien rundt det blaute sårbare myrområde som stien i dag går. Omleggingen er på til sammen 200 meter og trengs ikke klopplugges før noen få meter ned på Holmevatn.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i § 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må vurdere søknaden etter disse prinsippene ved alle tiltak som vedrører naturmangfoldet, og disse vurderingene skal fremgå av beslutningen.

Kunnskapsgrunnlaget § 8:

Tiltaket ligger i et nasjonalt villreinområde og område kan derfor bli brukt av villrein hele året. Observasjoner vi har gjort oss fra GPS merkeprosjektet viser at villreinen bruker området. Trolig blir området for det meste brukt av bukk og ikke de store fostringsflokkene. Etter søk i naturbase og innsyn til informasjon om rødlistearter kan ikke vi finne arter eller økosystem som kan ta nevneverdig skade av tiltaket. Vi vurderer kunnskapsgrunnlaget som godt. Det blir derfor lagt mindre vekt på *føre var*-prinsippet i Naturmangfoldlovens § 9.

Naturmangfoldlovens § 10: (økosystemtilnærming og samla belastning)

Stien fra Elsvatn blir brukt av flere turister. Det er hytter i området ved Holmevatn og Taumevatn. Statskog SF har to utleiehytter og Stavanger Turistforening har ei turisthytte. Landbruksnæring i form av sauedrift er godt representert i Setesdal Vesthei noe som også gjelder for det aktuelle området.

Naturmangfoldlovens § 11: (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaver skal dekke kostandene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Naturmangfoldlovens § 12: (miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder)

Det skal ikke brukes noe form for maskinelt for å utføre omlegging av stien.

Konklusjon

Forvaltningen gir positivt svar på søknaden angående omlegging av stien. Vi mener tiltaket vil være et hensiktsmessig grep som en del av restaurering og få en positiv effekt på naturmiljø.

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/729-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 06.02.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
AU i verneområdestyret for SVR	12/20	14.02.2020

Søknad om å benytte motorisert ferdsel til turrenn i Åseral kommune - "Skoræ rundt" 7 mars 2020, Ljosland Skisenter v/ Gunvor Ljosland

Forvalters innstilling

I medhold av kapittel 4, punkt 4.1 i forskrift om vern av Setesdal Vestheie og Ryfylkeheiane landskapsvernområde får Ljosland Skisenter tillatelse til å bruke motorisert ferdsel til turrennet «Skoræ rundt» 7 mars 2020.

I medhold av § 48 i naturmangfoldloven får Ljosland skisenter bruke snøskuter i forbindelse med transporter knyttet til frakt av utstyr og mannskap.

- To transporter i forkant av rennet med maks to snøskutere med slede for planlegging av plassering av poster samt skilting.
- En transport med maks to snøskutere med slede i forbindelse med frakt av utstyr til Lakkenstova dagen før rennet.
- Fem snøskutere med slede i forbindelse med sikringsposter samt oppsamlingsrunde med fjerning av søppel/skilting osv løpsdagen 30 mars.

Tillatelsen gjelder 6 og 7 mars 2020.

Andre vilkår:

- Godkjent løyvet om maskinpreparering må foreligge etter forskrift om vern av Setesdal Vestheie og Ryfylkeheiane.
- Dette løyvet er bare gyldig **sammen** med kommunalt løyve etter Lov om motorferdsel i utmark og islagte vassdrag.
- Dersom transporten går over andre sin eiendom, må innehaver av løyvet selv innhente samtykke fra grunneier.
- Løyvet skal alltid være med under arrangementet.
- Løyvet kan trekkes tilbake på kort varsel i perioder dersom hensyn til viltet krever det.
- Dersom det observeres villrein langs kjøreruta skal turen avventes til faren for forstyrrelser ikke lenger er tilstede.
- Alt av søppel ol. etter gjennomført arrangement skal ryddes opp innen 7 mars.

Saksopplysninger

Bakgrunn for søknad

Ljosland skisenter i samarbeid med Åseral idrettslag og andre frivillige hyttefolk ønsker å arrangere et nytt turrenn i løypa rundt fjellet «Skoræ» lørdag 7mars 2020. Store deler av løypetraseen ligger innenfor Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

I forbindelse med arrangementet skal det etableres tre poster langs løypa som det må transporters inn frivillige samt utstyr.

Post 1er en drikkestasjon ved Lakkenstova. Utsyr må fraktes inn dagen før, og hjelpemannskap til å betjene drikkestasjonen må transporteres inn lørdag. Det er planlagt å bruke en snøskuter med slede til dette. Denne ene snøskuteren skal også kjøre rundt Skoræ og ta med seg eventuelle deltakere som ikke har kommet til mål.

Post 2 og 3 er sanitetspost som Røde Kors hjelpekorps betjener. En skuter per post med to mann på hver skuter er planen her. Utstyr til disse postene skal transporteres inn lørdag.

Kartet under viser tiltenkt løypetraseen og oversikt over de ulike postene.

Løypetraseen til turrennet blir lagt til allerede eksisterende oppkjørte løyper med tråkkemaskin. Det er tegnet inn en alternativ trasé ved Krokvatn som er ønskelig å kjøre med snøskuter dersom isforholdene tillater det. Da vil en unngå for mye kupert terreng og vil kun gjelde for deltakere i turklassen.

Behovet for motorisert ferdsel:

- To transporter i forkant av rennet med snøskuter for planlegging av plassering av poster samt skilting.
- En transport med frakt av utstyr til Lakkenstova dagen før rennet.
- Renndagen blir det behov for fem snøskutere i forbindelse med sikringsposter samt oppsamlingsrunde med fjerning av søppel/skilting osv.

Oppsummert så søkes det om å arrangere selve arrangementet samt motorisert ferdsel knyttet til rennet.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.
- Naturmangfoldloven.

Hjemmelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:

- “1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Jf. pkt. 4.1 i forskrift av Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområdet skal; *arrangører av større organiserte arrangement som idrettsarrangement, jaktprøver, store teltleirer og militærøvelser, søke forvaltingsstyremakten om løyve til arrangementet.*

Jf. forvaltningsplan for SVR kapitel. 2.5.5 vil verneområdestyret være restriktiv med å gi tillatelse til større organisert arrangement som kan være skadelig for verneformål og verneverdier eller kan komme i konflikt med andre brukerinteresser, viktige funksjonsområde for villrein, hekke og hi-områder før rødlista arter, områder som er sårbare for slitasje, eller områder med viktig næring eller friluftsinnteresser.

Motorisert ferdsel på land er i utgangspunktet forbudt i landskapsvernområdet. Motorisert ferdsel i verneområdet reguleres av verneforskriften kapittel IV, punkt 5.

Omsøkt motorisert ferdsel kommer ikke inn under forskrift for Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane, denne delen av søknaden må derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48 (dispensasjon fra vernevedtak). Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Styret for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane har forvaltningsmyndighet for Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Vurdering

Skiløpet på 20 km rundt fjelltoppen Skoræ er et høyfjells turrenn der traseen ligger rundt 800 moh. Start og mål område er ved Farstølvatnet som ligger utenfor verneområde. Ca. halve løypetraseen ligger innenfor verneområde for SVR.

Per dags dato foreligger det ikke løyve til godkjent maskinpreparering av skiløpa rundt Skoræ. Det må sendes søknad om dette som må behandles etter kapittel 5.5 i forskrift om vern av SVR. Løynet om maskinpreparering rundt Skoræ gikk ut i 2015. Arrangementet får ikke gjennomføres før nytt løyve foreligger.

Etter § 7 i Naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i § 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må vurdere søknaden etter disse prinsippene ved alle tiltak som vedrører naturmangfoldet, og disse vurderingene skal fremgå av beslutningen.

Kunnskapsgrunnlaget § 8:

Det er markert et villreintrekk vest for Skåræ og område kan også bli brukt til vinterbeite. Det foreligger ikke observasjoner av villrein så langt sør i kommunen de siste åra, men det er et regionalt mål å øke villreinstammen sørover mot disse områdene. Muligheten for at tiltaket kan forstyrre villrein som kan befinne seg i område er til stedet. Det er derfor viktig at løyve har med vilkår om at det kan trekkes tilbake dersom hensyn til viltet gjør det nødvendig og at det må vises hensyn dersom det observeres villrein under arrangementet. Nye målsetninger for Setesdal sørveststammen inkluderer også spredning sørover i Åseralsheia. Kunnskapsgrunnlaget for behandling av søknaden er basert på kartløsninger med innsyn i sensitive data fra Artsdatabanken, Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Agder samt rapporter fra NINA, det legges derfor liten vekt på *føre var*-prinsippet i Naturmangfoldloven (§9).

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Området har merket maskinpreparerte skiløper som trækkes ukentlig i vintersesongen i forbindelse med hytteturister som bruker fjellområde til friluftsliv. Det er flere hytter i området som har dispensasjon til snøskuter, flere av disse følger hovedsakelig skiløypa.

§ 11 i Naturmangfoldloven

Kostandene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Den motorferdselen det er søkt om, medfører så langt forvaltningsmyndigheten kan se svært liten risiko for alvorlige og irreversible skader på naturmangfoldet. Transport med snøskuter i forbindelse med uttransport av utstyr og mannskap skal følge allerede tråkket skiløype til drikkestasjon og sanitetsstasjon. Hele arrangementet er knyttet opp til eksisterende løyper og skitraseer. Forstyrrelsene er avgrenset i tid og dreier seg i hovedsak om støy. Faren for forverring av naturmiljøet blir derfor vurdert som liten.

Konklusjon

En forutsetning om at villkår oppfylles vil de omsøkte motoriserte transportene og selve arrangementet bare i liten grad ha negativ innvirkning på verneverdiene i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde. Villkår i naturmangfoldloven er derfor oppfylt med hensyn til motorisert ferdsel.

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Setesdalsmuseet Rysstad,
Setesdalsvegen 3273, 4748 Rysstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47
fmavjth@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/226-0

Saksbehandler: Jørn Trygve Haug

Dato: 04.02.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
AU i verneområdestyret for SVR	13/20	14.02.2020

Søknad om utviding av støylsbu. Bossbustøylen 50/68. Arild Stene. Valle kommune

Vedlegg:

- 1 Søknad til Setesdal Vesthei Landskapsvernområde
- 2 Kart
- 3 Stadfesting frå grunneigar
- 4 byggemeldingstegning Bossbu

Forvalters innstilling

Med heimel i *Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde* kap. 1.3.c gir arbeidsutvalet løyve til tilbygg på inntil 9 m² BYA på aktuelle støylsbu gnr. 50, bnr. 68 i Valle kommune. Total storleik på støylsbua vil etter dette vera 40 m² BYA. Tilbygget skal settast opp med bindingsverk og med liggjande kledning tilsvarande det som er på støylsbua i dag. Tilbygget skal beisast mørk brun slik det er på støylsbua i dag. Taktekke skal vera torv. Til fundament skal det nyttast handstein som vert graven ned på morenemassen tilsvarande som på den gamle delen. Arbeidsutvalet syner her til søknad vidaresendt frå Valle kommune 23.12.2019, reviderte teikningar datert 16.1.2020 frå søkar og utfyllande informasjon sendt frå søkar i mail datert 6.2.2020.

Andre vilkår:

- Utforming, materialval og plassering av tilbygget skal løysast på ein slik måte at verdien knytt til kulturmiljøet på staden vert ivareteke. Tiltakshavar må avklare dette i samråd med fylkeskonservator før ein sett i gong bygging.
- Som følge av ferdselsforbodet i området skal byggearbeidet skje utanom perioden 25.4 – 31.5.
- Avfall frå byggearbeidet skal transporterast ut og leverast på godkjend mottak.
- Søkar har sjølv ansvaret for å hente inn naudsynt løyve frå heimelshavar og Valle kommune.

- Dispensasjonen gjeld fram til 1.3.2023. Forvaltningssekretariatet skal ha melding straks byggetiltaket er ferdig.

Ved trong for motorisert transport må dette søkast særskilt.

Arbeidsutvalet legg vekt på at eksisterande støylsbu er av moderat storleik og utan andre uthus. Det er trong for utviding for å betre lagringsplassen. Verneområdestyret har tidlegare tillate utviding av andre støylsbuer i same område. Tilbygget er av moderat storleik og skal utformast lik eksisterande bygning. Det er frå før 3 andre nærliggjande støylsbuer i området.

Saksopplysninger

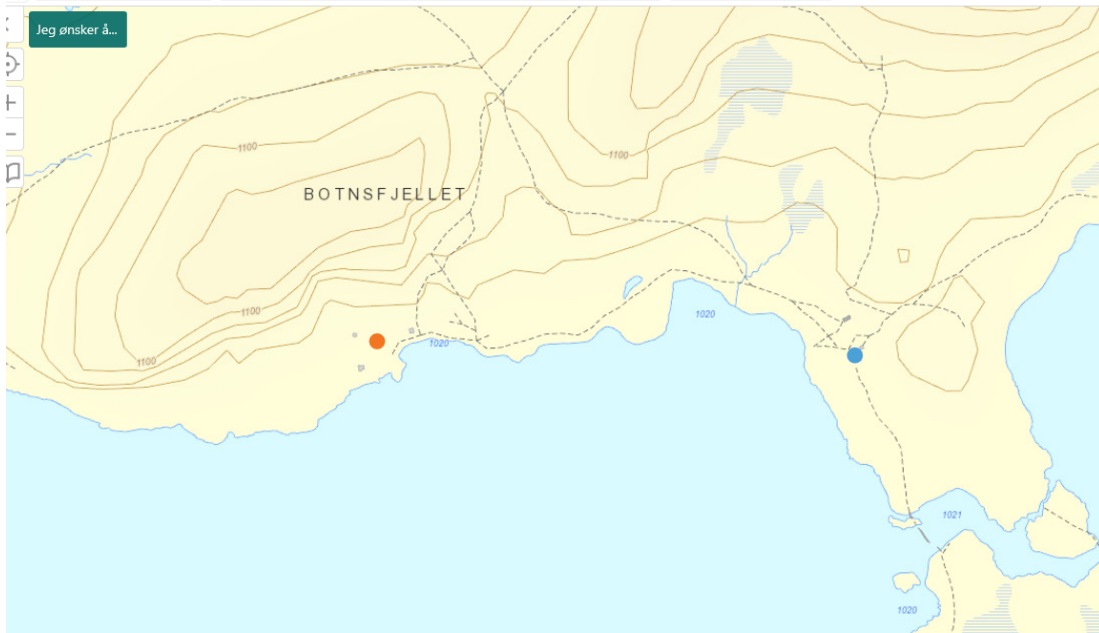
Arild Stene søker om løyve til utviding av støylsbu liggande ved Bossbustøylane ved Bossvatn i Valle. Støylsbua er i dag på om lag 31 m² BYA. Frå før er det ikkje separat vedskjol/utedo til støylsbua. Tilbygget skal vera utan isolering og skal nyttast til lagring av ved og utstyr.

Det vert søkt om å utvide bygningen med 9 m² slik at total storleik etter dette vil vera 40 m² BYA. Det skal i tillegg skal noko av eksisterande reisverk bytast ut men utan at dette endrar fasaden. Tilbygget vil bli sett opp i reisverk og med liggjande kledning lik den som er på bua i dag. Taktekke er av torv. Til fundament skal det nyttast handstein som vert graven ned på morenemassen, dvs tilsvarande som på den gamle delen.

Støylsbua nyttast hovudsakeleg under reinsjakt og fiske. Søkar syner til at det tidlegare er godkjend renovering/utviding av ein annan støylsbu i området. Sjå søknad og teikningar vedlegg 1 – 4.

Bossbustøylane er til saman 4 støylsbuer i Åmlid/Berg sameiege og ligg om lag 600 meter vest for Bossbu turisthytte. Eigar av aktuelle støylsbu er Thorild Aamlid. Ho stadfester i epost datert 6.1.2020 at Stene har samtykke til å søke og gjennomføre arbeidet på hytta. Sjå vedlegg 3.

Kart over området. Støylsbua er merka med raud prikk. Om lag 600 meter mot aust ligg Bossbu turisthytte (blå prikk).

Bilete av eksisterande støylsbu sett frå sør-aust.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde av 28.04.2000
- Forv.plan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane frå 2015
- Naturmangfaldlova.

Heimelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde vart verna ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000. Føremålet med vernet er etter kapittel III i Føreskrift om vern av Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde:

- Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.
- Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa

Jamfør verneforskrifta kap. 1.1 er det forbode med byggetiltak i verneområdet. Av kapittel 1.3.c går det fram at forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til mindre tilbygg til eksisterande bygningar om dette ikkje strir mot verneføremålet.

Av retningslinene i forvaltningsplanen kap. 2.3.4 er det opna for utviding av støylsbuer opptil ein storleik på 50 m² BYA. Ein føresetnad er at det er dokumentert konkrete behov, og at det ikkje strir mot verneføremålet og ikkje er eit trugsmål mot verneverdiane.

Tidlegare saker

I 2017 ga verneområdestyret løyve til utviding av nabostøylen som ligg rett sør-vest for aktuelle støylsbu (verneområdestyret 15.11.2017). Storleiken på tilbygget var 20 m² BYA slik at total storleik vart snaue 50 m² BYA

Vurdering

Etter § 7 i naturmangfoldloven skal de miljørettslege prinsippa i §§ 8- 12 leggst til grunn som retningsline ved utøving av offentlig myndighet, og denne vurderinga skal gå fram av avgjerda.

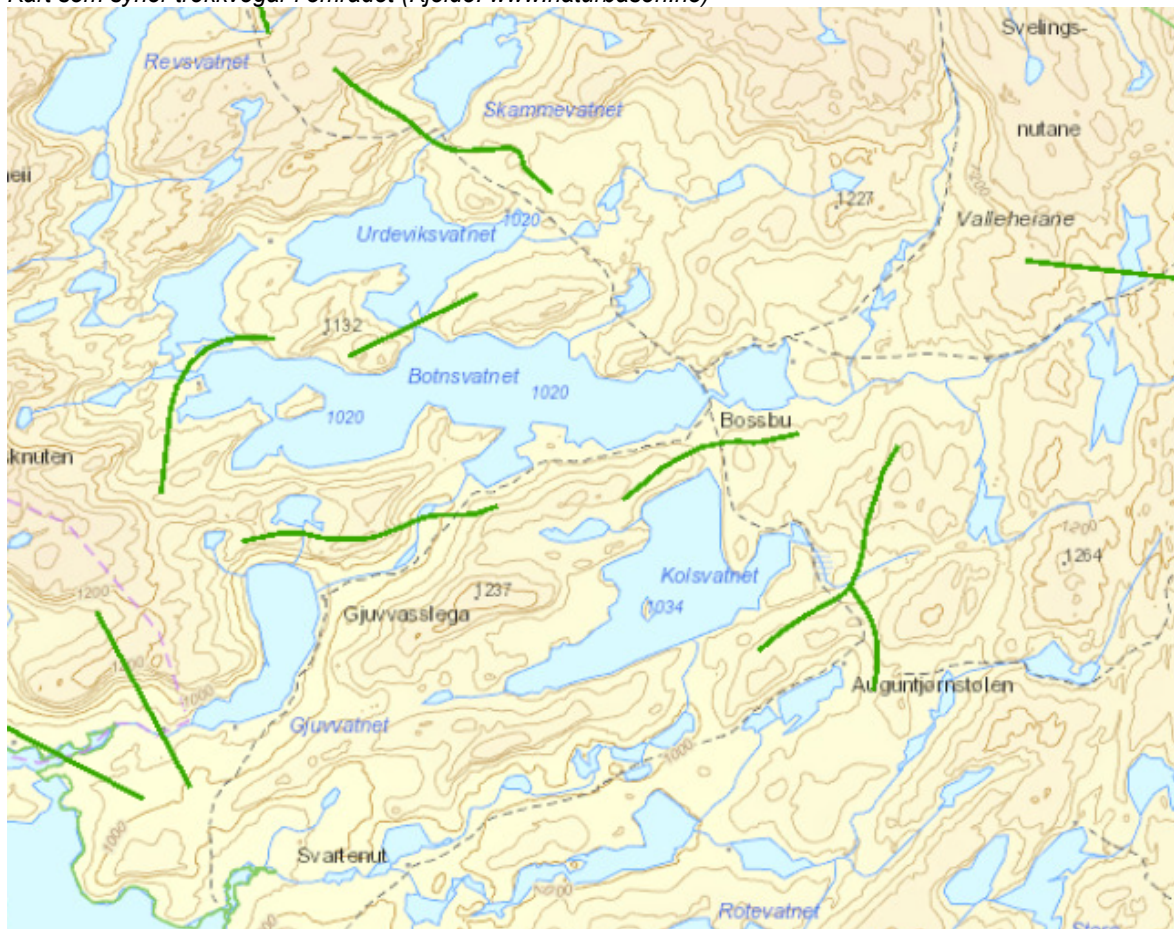
Kunnskapsgrunnlaget § 8

Kunnskapen om naturmangfaldet i området er henta frå lokalkunnskap, Miljødirektoratet sin naturbase (www.naturbase.no), database for sensitive artar, samt frå NINA sitt pågåande GPS-merkeprosjekt. Ein har og nytta kartlegging gjennomført av Norsk Villreinsenter (NVS-rapport 6/210). Kunnskap om kulturminne i området støtter seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase (www.askeladden.no).

Områda kring Bossbustøylen ligg i viktige og sentrale delar av villreinområdet. Bygningen ligg jamfør verneforskrifta kap. 4.2 i kalvingssona *Svarvaren 4* der det er ferdsselsforbod i perioden 25. april – 31. mai. I naturbasen er områda også definert som viktig sommarbeite. Sør og vest for Bossbustøylane går det viktige trekkvegar for dyra. Sjå kart nedanfor. Data frå GPS-merkeprosjektet stadfester at villreinen nyttar dei aktuelle områda gjennom store delar av året.

Ut frå kjend kunnskap er det ikkje andre særlege sårbare artar i området der støylsbua ligg.

Kart som syner trekkveggar i området (Kjelde: www.naturbasen.no)

I kulturminnebasen Askeladden er området Bossbystøylane omtalt:

Driftelege/støl ca. 1750-1818, støl 1819-1951. Her var fire stølsbruk. Tre stølsbuer står ennå (Systog Berg, Sygard Åmli og bnr. 3 på Nomeland). Det fjerde bruket (Ryningan Åmli) hadde både stølsbu og eit sjølvstendig fjøs, men berre murane ligg att, og i staden er det bygd ei ny hytte for dette fjerde bruket. I området rundt ligg det fire hellerar som ein kan sjå har vore brukte av di der ligg livdemurar, kan hende i tida før dei fyrste stølsbuene blei bygde.

I Askeladden er aktuelle stølsbu omtala som følgjer:

Tidlegare stølsbu hadde kjellar for buskapen. Nåverande stølsbu blei bygd i 1945, inni den gamle kjellarmuren. Muren mot sør og aust blei då fjerna for å gje plass, men muren mot vest og nord står att som livd. Nåverande stølsbu er ca. 6 x 4 m. Ho høyrer til gnr. 50 bnr. 9 Sygard Åmli.

For avklaring av tiltaket i høve til kulturminne har forvaltar har vore i kontakt med fylkeskonservator v/Eivind Dalseg. Dei er oppteken av at utforming og plassering av tilbygget vert løyst på en måte som tar vare på verdien som kan knytast til kulturmiljøet på staden. Av den grunn er det naturleg å nytte same vilkår som i saka frå 2017:

Utforming, materialval og plassering av tilbygget skal løysast på ein slik måte at verdien knytt til kulturmiljøet på staden vert ivareteke. Tiltakshavar må avklare dette i samråd med fylkeskonservator før ein sett i gong bygging

Ut frå omtalen ovanfor vurderer ein kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkeleg til å fatte vedtak i saka. § 9 («Føre var prinsippet») vert difor tillagt mindre vekt i dei følgjande vurderingane.

Naturmangfoldlovens § 10 (økosystemtilnærming og samla belastning)

Det ligg i tillegg 3 andre bygningar i dette området. Noko lenger aust ligg som nemnd Bossbu turisthytte der også turistløypa går forbi. I sommarhalvåret er det mykje ferdsel til Bossbu. Det meste av trafikken går aksen Stavskarhytta – Bossbu – Svartenut. Ny Bossbu turisthytte vart sett opp i 2014 og trafikken har auka sidan då. I 2018 var det 1304 gjestedøgn på turisthytta fordelt med 347 på vinter og 957 på sommaren (kjelde DNT sør si årsmelding for 2018). Det er i tillegg ein god del ferdsel i området i samband med reinsjakt og fiske. Gjennom året er det ein del bruk av snøscooter inn til desse hyttene. Det same gjeld til Bossbu der transporten vert gjennomført med snøscooter og helikopter.

Samla gjennom året vurderast samla belastning i området å vera moderat. I enkelte kortare periodar i juli-august vurderast samla belastning å vera høg som følgje av monaleg ferdsel i området.

Naturmangfoldlovens § 11 (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshavar) og Naturmangfoldlovens § 12 (miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder)

Tiltakshavar er ansvarleg for at tiltaket vert gjennomført på ein miljømessig god måte. Dette gjeld tilpassing av bygningen til omgjevnaden og eksisterande bygningsmiljø. I tillegg sikre at avfall frå bygningsarbeidet vert handert tilfredsstillande.

I området er det forbod mot all ferdsel i perioden 25.april til 31.mai. Ut frå dette vert stilla som vilkår at bygningsarbeidet vert gjennomført utanom nemnde periode.

Andre vurderingar

Støylsbua som står i dag er av moderat storleik og utan andre uthus. Det er trong for å utvide støylsbua for å få betre lagringsplass til ved og utstyr.

Ved trong for motorisert transport utover det som ligg inne i gjeldande løyve må dette søkast om særskilt.

Konklusjon

Det vert gjeven løyve til tilbygg på aktuelle støylsbu. Tiltaket vil berre i liten grad ha negativ innverknad på verneverdiane i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Tiltaket kjem ikkje i konflikt med verneformåla og vil ikkje vera eit trugsmål mot naturmangfaldet. Eksisterande støylsbu er av moderat storleik og utan andre uthus. Det er trong for utviding for å betre lagringsplassen. Verneområdestyret har tidlegare tillate utviding av andre støylsbuer i same område. Det vert sett vilkår for tiltaket.

Kopi:

Valle kommune

Fylkesmannen i Agder

Agder Fylkeskommune v/kulturminneseksjonen

Søknad om dispensasjon til lite påbygg på stølsbu ved Bossbustøylene

Ved Bossbustøylene ligger det 4 stk stølsbuer. Alle buene er godt vedlikeholdt og stølstunet fremstår i den opprinnelige stans slik det nok var i den tid det var seterdrift i disse områdene. Buene har nok fått ny kledning som er av nyere tid. Stølsbuene brukes primært under reinsjakta i Omliheia, og noen dager sommerstid. Det er godkjent renovering/utvidelse for en av stølsbuene i dette området.

Påbygg av vedbu i forlengelse av stølsbua.

Vi søker om å bygge på 2 meter i forlengelse av eksisterende stølsbu ved Bossbu. Samtidig vil svake partier som begynner å råtne ut bli skiftet ut. Dette gjelder kun reisverk inne i stølens nordre del.

Påbygget vil bli oppsatt i bindingsverk med liggende kledning lik den kledningen som er på bua pr dags dato. Taket bygges med tekking i torv og torvvoller samt torvvollskroker lages i henholdsvis av bjørk og eik i naturlig forekomst. Torvvollen tekkes med bjørkenever.

Den nye døra som erstatter en enkel forskalingsplate med hengsler skal ha et utseende som passer godt inn i stølsmiljøet. Døra vil få skråstilet forblending.

Tilbygget skal anvendes til lagring av ved og utstyr og skal være uisolert.

Alt material vil bli innkjørt på snøcooter vinterstid slik at det ikke vil bli noen slags belastning på terrenget i så forstand.

Vedlagt følger tegninger og utbyggingssøknad for det søknaden gjelder.

Arild Stene
Vestvollveien 4c
4017 Stavanger

Haug, Jørn Trygve

Fra: Stene, Arild <Arild.Stene@lyse.no>
Sendt: 6. januar 2020 10.12
Til: Haug, Jørn Trygve
Emne: SV: Søknad om dispensasjon - Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsverneområde

Hei!

Støylsbua til Torhild Aamlid har gnr. 50 bnr.68 i Valle kommune. Jeg har lagt ved et kartutsnitt som viser beliggenheten av bua.

Jeg har anmodet Torhild om å svare på din tilbakemelding vedrørende behov for en utvidelse av støylsbua med en bod på ca. 8 m2 samt en bekreftelse på leieforholdet mellom meg og Torhild Aamlid.

Med hilsen

Arild Stene

Fra: Haug, Jørn Trygve <fmavjth@fylkesmannen.no>
Sendt: fredag 3. januar 2020 09:23
Til: Stene, Arild <Arild.Stene@lyse.no>
Emne: SV: Søknad om dispensasjon - Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsverneområde

Hei, søknaden er motteke. Kva gnr. og bnr. gjeld dette?

Forvaltningsplanen opnar for forsiktig utviding om konkret behov kan dokumenterast. Fint om grunneigar kan sende nokre ord om behovet samt stadfesting av leigetilhøvet.

Med vennlig hilsen

Jørn Trygve Haug
vernemrådeforvalter

Fra: Stene, Arild <Arild.Stene@lyse.no>

Sendt: 23. desember 2019 14.00

Til: Haug, Jørn Trygve <fmavjth@fylkesmannen.no>

Kopi: Lise Fosså <Lise.Fossa@valle.kommune.no>

Emne: Søknad om dispensasjon - Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsverneområde

Hei!

Vedlagt følger søknad om dispensasjon for påbygg av vedbod til Støl ved Bossbu.

Denne søknaden sendes ut samtidig med utsending av nabovarsel.

Ifølge tilbakemelding fra Valle kommune skal dispensasjon fra Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsverneområde foreligge før kommunen behandler denne saken.

Med vennelig hilsen

Arild Stene
Seniorrådgiver

Lyse Produksjon AS
arild.stene@lyse.no
telefon:93488724

Haug, Jørn Trygve

Fra: torhild aamlid <toaa46269@hotmail.com>
Sendt: 6. januar 2020 12.51
Til: Haug, Jørn Trygve
Kopi: Arild Stene
Emne: Søknad om utviding av støylsbu ved Bossbu

Hei!

Slik tilhøva er idag, har støylsbua mi ved Bossbu for liten kapasitet til å lagre ved og utstyr, som er naudsynt i samband med bruken av støylen.

Bua vert nytta i samband med jakt, fiske og overnattingar. For å kunne lagre alt av utstyr, proviant og ved innandørs, er den omsøkte utvidinga, på ca. 8m2, naudsynt.

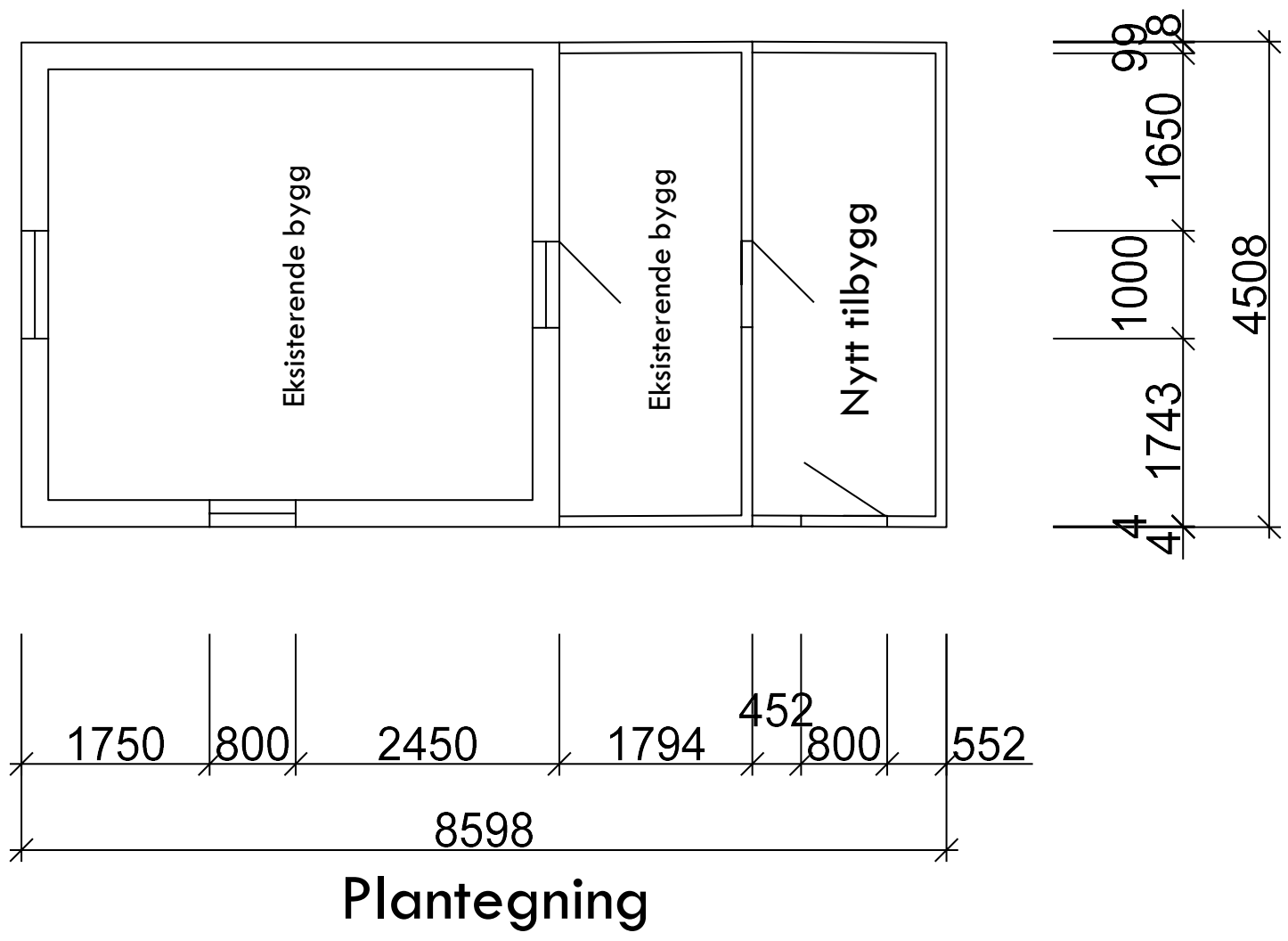
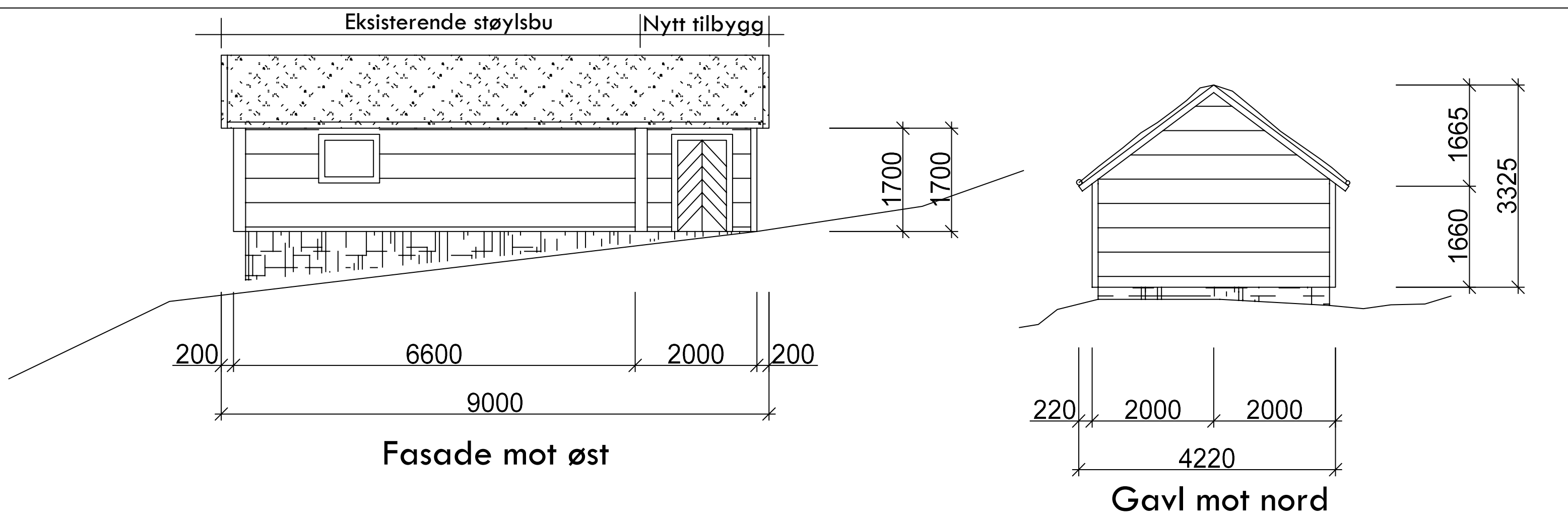
Eg stadfester samstundes, at Arild Stene har mitt samtykke til å utarbeide og sende søknad, samt gjennomføre den omsøkte utvidinga av bua.

Eigendomen, som støylsbua står på, har gnr. 50, bnr. 68 Bossbustøylane.

Valle, den 06.januar 2020

Mvh Torhild Aamlid.

Last ned [Outlook for iOS](#)

Bossbustølen Torhild Aamlid				
Gnr. 50 Bnr. 68				
Dato 10.11.2019	Konstr./Tegnet arild	Godkjent	Målestokk	
Utvidelse av bod				Erstatning for:
				Erstattet av:
				013 Rev. A 16.01.2020
Henvisning:		Beregning:		

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Garaneset, 4230 Sand

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47

www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/1415-4

Saksbehandler: Alf Odden

Dato: 07.02.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
AU i verneområdestyret for SVR	14/20	14.02.2020

Søknad om dispensasjon til bygging av sperredam i Østre Meraktjødn og kanal og tunellinntak i Søndre Meraktjødn, Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 1/8, Sirdal kommune - Sira-Kvina kraftselskap

Vedlegg:

- 1 Melrakoverføringen - Søknad om justering av inngrep i SVR verneområde
- 2 Ettersendt informasjon - Søknad om justering av inngrep i SVR verneområde

Forvaltersinnstilling

I medhald av kapittel III, kapittel IV, punkt 1.1 i verneføreskrift for Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde og §48 i naturmangfaldslova, får ikkje Sira-Kvina kraftselskap dispensasjon til å bygge tunellinntak og tilhøyrande kanal i Søndre Meraktjødn eller sperredam ved utløpet av Østre Meraktjødn som påverkar vasstanden i Østre og Søndre Meraktjødn.

Tiltaka det er søkt om blir vurdert til å ha ein nemneverdig negativ innverknad på verneverdiane knytt landskapet. Dei positive verknadene knytt til kortare anleggsperiode blir ikkje vurdert til å være så store at dei kan kompensere for permanente inngrep i verneområdet. Det kan derfor ikkje gis dispensasjon etter naturmangfaldlova sin §48, første ledd.

Det må presiserast at OED har allereie gitt konsesjon og SVR dispensasjon til eit anna alternativ av Merakkreguleringa.

Saksopplysninger

Bakgrunn

Viser til søknad frå Sira-Kvina kraftselskap (SKK) datert 14.01.2020, orientering frå SKK om dei nye utbyggingsplanane i brev datert 17.12.2019 og skypemøte med forvaltningssekretariatet 20.12.2019,

vedtak i AU-sak 23/2018 og forvaltningssekretariatet sitt fagnotat om Merak overføringane frå 24.02.2014.

Tidlegare handsaming

Denne saka har ei lang førhistorie. I 2014 fekk verneområdestyret ein førespurnad frå SKK om korleis dei stilte seg til tre ulike utbyggingsalternativ for Merakområdet. Som eit svar på denne førespurnaden utarbeidde forvaltningssekretariatet eit fagnotat. Her vart det tilrådd at SKK gjekk vidare med alternativ 1 som ikkje medførte inngrep i verneområdet. I dette alternativet ville det bli etablert ein sperredam og eit tunellinntak i Vestre Meraktjødn, og vatnet ville bli overført til Heime Flogevatn gjennom ei rørgate på 20m og ein tunell på 800m.

Alternativ 2 ville medføre at det i tillegg til sperredammen i Vestre Meraktjødn ville bli bygd eit tunellinntak i Østre Meraktjødn innafor grensa til verneområdet. I alternativ 3 ville inntaket bli lagt i Midtre Meraktjødn som og ligg inne i verneområdet.

I sin vidare søknadsprosess mot Norges Vassdrag og Energidirektorat (NVE) om å overføre vann frå Vestre Meraktjødn i Sira vassdraget til Heimre Flogevatn i Kvinavassdraget, vart SKK merksam på eit omfattande flaumtap gjennom ein flaumbekk frå Østre Meraktjødn. SKK søkte derfor i ettertid søkt om ein planendring til NVE for å redusere dette flaumtapet.

Det vart i denne søknaden om planendring skissert tre ulike alternativ for å redusere flaumtapet. Eit av alternativa omfatta tiltak like innanfor grensa til Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, mens de to andre alternativa omfatta tiltak like utanfor vernegrensa. I følgje SKK og NVE sine vurderingar, ville det flaumreduserande tiltaket som medførte inngrep i verneområdet i form av ein mindre sperredam i Østre Meraktjødn, og være det tiltaket som ga minst total miljøpåverknad. Dei to andre alternativa med like tiltak utanfor vernegrensa vart vurdert til å ha klart større påverknad på naturmiljøet og vart rekna som større irreversible inngrep. Her ville det mellom anna være snakk om ein sperredam og ei 700m lang rørgate for å tilbakeføre flaumvatnet til Vestre Meraktjødn.

NVE ga 15.02.2018 ei positiv innstilling til kraftverkprosjektet ovanfor Olje- og energidepartementet (OED), men tok ikkje stilling til kva av dei tre alternativa for flaumreduserande tiltak det bør satsast på, før det har vært en dialog mellom SKK og verneområdestyret for SVR.

SSK søkte derfor 25.05.2018 verneområdestyre om dispensasjon til å bygge ein sperredam i Østre Meraktjødn.

Arbeidsutvalet i verneområdestyret for SVR handsama søknaden frå SKK i møte 28.06.2018. AU var i styresak 16/2018 blitt gitt fullmakt av verneområdestyret til å fatte vedtak i denne konkrete saken.

AU fatta dette vedtaket i AU-sak 23/2018:

I medhold av naturmangfoldloven § 48 får Sira-Kvina kraftselskap dispensasjon til å bygge en sperredam nord-vest for Østre Meraktjødn, i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Sperredammen skal ikkje ha ei høgde som overstig 1m frå eksisterande terreng eller ein lengde som overstig 30 meter

Villkår:

- Gjennomføring av tiltaket skal foregå så skånsomt som mulig for naturmiljø.
- Sperredammen skal utformes slik at den minst mulig skiller seg ut i terrenget.

- Tiltaket skal gjennomføres i barmarkssesong, det forutsettes at tidspunkter for gjennomføring skal drøftes med SVR.
- Nødvendige avtaler og tillatelse med grunneiere skal være på plass før gjennomføring av tiltaket.
- Det må søkast om ein eigen dispensasjon for nødvendig motorferdsel for gjennomføring av tiltaket. Det vil ikke bli gitt dispensasjon til helikoptertransport før 15. juni og etter 19. august.
- Dispensasjonen gjeld fram til 27.06.2021.
- Det forutsettes at Sira-Kvina kraftselskap utfører kompenserende tiltak for å lette villreintrekket i området. SKK må derfor stå for prosjektering og avklaring mot Statens Vegvesen i samband med fjerning av autovern og fylling av skråninger langs Brokke-Suleskard veien ved villreintrekket ved Heimre Fløgevatn.

Nåverande søknad

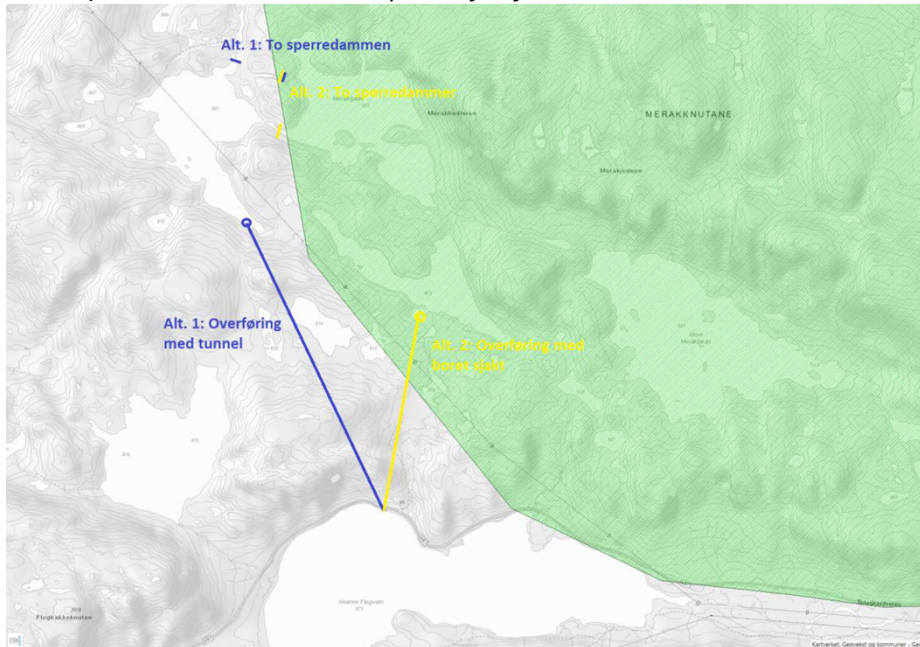
SKK søker om å få bygge eit tunellinntak i Søndre Meraktjødn inne i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Tunellinntaket vil bli bygd i grå betong og ha ein storleik på om lag 4mx5mx4m. Dette vil bli forblenda med masser frå staden og vil bli relativt lite synleg i terrenget. Tunnellinntaket si plassering er vist på kart og utforminga er vist på ein illustrasjon på neste side. Inn til tunellinntaket må det gravast ut ein kanal med ei lengde på om lag 15m. Denne vil ha ei breidde på om lag 2.5m og ei djupne på om lag 2m. Frå inntaket vil det gå ein tunell ned til Heimre Fløgevatn. Det søkast og om å få bygge ein sperredam ved utløpet av Østre Meraktjødn. Sperredammen vil ha ei høgde på maksimalt 2.5m ei breidde på 10m og ei lengde på 20m. Den vil bli bygd som ein steinterskel med betongkjerne og vil truleg føye seg godt inn i terrenget. Denne sperredammen blir liggande heilt inn til vernegrensa (på utsida), men vil likevel være søknadspliktig da den påverkar vasstanden i Østre Meraktjødn. Vasstanden i Østre Meraktjødn vil etter ei eventuell regulering normalt bli liggande noko høgare enn i dag, men framleis innanfor grensene for naturlege variasjonar (om lag 1m). innan naturleg. Vasstanden i Søndre Meraktjødn vil i tørre periodar ligge noko lågare enn normalt på grunn av inntakskonstruksjonen, mens den i flaumperiodar vil ligge noko høgare på grunn av overført tilsig frå Østre Meraktjødn. Planlagt start for anleggsarbeida er våren 2021. Dette gjeld både for utbyggingsalternativet som har fått konsesjon og alternativet det nå er søkt om.

Med andre ord søker SKK om ennå ei endring for kraftutbyggingsplanane i Meraktjødnområdet. I dag har SKK konsesjon frå OED, og dispensasjon frå SVR, til å overføre vatn frå Vestre Meraktjødn til Heimre Fløgevatn. I dette ligg og løyve til å bygge ein sperredam i utløpet av Vestre Meraktjødn og ein sperredam i eit flaumlauf i Østre Meraktjødn. Det søkast nå om å flytte inngrepa frå Vestre Meraktjødn, rett utanfor verneområdet, til Søndre Meraktjødn og Østre Meraktjødn som ligg rett på innsida av vernegrensa. Dermed søker SKK om ei utbygging som langt på veg er lik dei planane dei vart frårådd å gå vidare med tilbake i 2014.

SKK grunngjev den nye søknaden med at ein vil få korta ned anleggsperioden frå to til ein sesong, samt at overføringstunnelen vil bli kortare og enklare å drive. Dette vil medføre ein betydeleg kostnadsreduksjon. SKK meiner og at dei nye planane samla sett vil gi ei miljømessig betre løysing. Dette heng særleg saman med større restvassføring i vassdraget nedstrøms utbygginga, at vasstanden i Vestre Meraktjødn ikkje blir heva, at bortfallet av sperredammen i utløpet av Vestre Meraktjødn sparer ein fossekallokaltet og at forstyrringar knytt til anleggsperioden blir redusert til ein sesong. SKK framhevar og at dei med reduserte utbyggingskostnadar kan bidra med ytterlegare finansiering av kompenserende tiltak. I søknaden nemnast særleg eit mogleg bidrag på om lag 1 million kroner til eit FoU-prosjekt knytt til effekten av tidlegare stenging av Brokke-Suleskardvegen under anleggsperioden.

Om eit slik prosjekt skulle være vanskeleg å gjennomføre kan midlane brukast til andre FoU-prosjekt eller til kompenserande villreintiltak som er anbefalt av GPS-merkeprosjektet.

Oversiktskart som viser allereie godkjent prosjekt (Alternativ 1 - blå strekar) og Alternativ 2 (gule strekar) som ein nå søker om dispensasjon for.

Plassering av inntak i Søndre Meraktjødn

Illustrasjon av inntaket planlagt i Vestre Meraktjødn. Samme konsept vil brukes ved bygging i Søndre Meraktjødn.

Plassering av dam i Østre Meraktjødn rett utanfor vernegrensa

Illustrasjon av sperredammen det er gitt dispensasjon til nord i Østre Meraktjødn. Samme konsept vil bli bruk for bygging av dam i utløpet av Østre Meraktjødn rett utanfor vernegrensa

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde, 28.april 2000.
- Naturmangfoldloven.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.

Hjemmelsgrunnlag

Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000. Formålet med vernet går frem av kapittel III i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde:

1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa.

Verneforskriftens kapittel IV punkt 1.1 har forbod mot inngrep som “*vesentlig kan endre landskapets art eller karakter*”. Forskriftenes opplisting under punkt 1.1 setter et generelt forbud mot

vassdragsregulering. Det er heller ingen spesifikk dispensasjonsheimel i verneføreskrifta som opnar for vassdragsregulering.

Søknaden må difor vurderast etter dispensasjonsbestemminga i naturmangfoldlova

I §48 i Naturmangfoldlova heiter det at "Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig".

Rundskrivet *Forvaltning av verneforskrifter* (Miljødirektoratet 2014) gir føringer for dispensasjonsbehandling etter § 48. I følgje rundskrivet må følgende to vilkår begge være oppfylt for å kunne gi dispensasjon:

1. Tiltaket kan ikkje påverke verneverdiene nemneverdig.
2. Tiltaket må ikkje vere i strid med formålet med vernet.

Miljødirektoratet understrekar at høvet til å gi dispensasjonar etter § 48 er snevert:

"Kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Dette kan være ved midlertidige eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak".

I rundskrivet heter det vidare at: *"I vurderingen av om tiltaket eller aktiviteten er i strid med verneformålet, er betydningen for verneformålet både på kort og lang sikt relevant. Et tiltak eller en aktivitet kan være i strid med verneformålet dersom tiltaket eller aktiviteten på sikt eller over tid kan ha negativ innvirkning på verneformålet".*

Kraftutbygging er omtalt i Forvaltningsplan for SVR i kapittel 2.2.2 på side 24. Her heter det at omfanget av tekniske inngrep i sammenheng med kraftproduksjon og overføring av strøm bør holdes lavt så mulig, og nye tekniske inngrep bør unngås i urørte områder, og i områder som er viktige for villrein.

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frافjordheiane har forvaltningsmyndighet for Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Vurdering

Naturmangfoldlova

Etter § 7 i Naturmangfoldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 leggjast til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndigheit. Forvaltningsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet, vurdere søknadane etter desse paragrafane.

Innverknad på verneverdiar og verneføremål

Tiltaksområdet ligg om lag 900 moh i et småkupert høyfjellslandskap. Vegetasjonen er relativt fattig og der dominert av lyng, gras og lavartar. Det er og ein del bare fjellknauser i området.

Denne delen av SVR blir mykje brukt av villreinen på ulike tider av året. Mellom anna blir område brukt til vinterbeite av mindre flokkar og villreinen nyttar og deler av område til beite på seinsommaren. Dette gjeld for bukk. Resultata frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt (NINA rapport 694/2011) dokumenterer at dei av dei åtte simlene som har nytta sørområdet har i nærleiken av Meraktjødnan den tida dei hadde sendar mellom 2007 og 2011. Nyare GPS data frå www.dyreposisjoner.no for 2011-2019 og observasjonar frå lokalt SNO personell, viser og at det er villrein i dei aktuelle områda både om vinteren

og om sommaren. I Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinens arealbruk i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010) er det registrert eit villreintrekk frå utløpet av Heimre Flogevatn og opp til Søndre Meraktjødn.

Kunnskap om naturmangfaldet i området baserer seg og på Miljødirektoratet sin naturdatabase med innsyn til sensitiv informasjon (www.naturbase.no) og tilsvarende informasjon i viltkart for Sirdal kommune. Her er det registrert ein hekkelokalitet for svartand i Meraktjødnområdet. Svartand har status som NT (nær truet) i Norsk rødliste for arter 2015. Det er og registrert to hekkelokalitetar for fjellvåk nær tiltaksområdet. Fjellvåk har status som LC (livskraftig) i Norsk rødliste for arter 2015. Det siste store hekkeåret for fjellvåk i SVR var i 2014. Så langt forvaltningsstyresmakta kjenner til etter søk i Naturbase, er det ikkje registrert informasjon om andre prioriterte arter, trua eller nær trua arter på Norsk rødliste for arter 2015 eller andre verdifulle arter i det aktuelle området. Det er heller ikkje registrert informasjon om utvalde naturtypar, trua eller nær trua naturtypar på Norsk rødliste for naturtypar 2011 eller andre verdifulle naturtypar. Det er heller ikkje komme fram andre opplysningar som tyder på at det finns slike arter og/eller naturtypar i det aktuelle område.

Kunnskap om kulturminne i området baserer seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase (www.askeladden.no). Her er det registrert ei automatisk freda dyregrav om lag 250m nordaust for Østre Meraktjødn. Det er og registrert ein automatisk freda heller om lag 300m aust for Østre Meraktjødn. Desse lokalitetane blir truleg ikkje påverka av tiltaka slik dei er skissert i søknaden.

Kunnskapsgrunnlaget (§8) som ligg føre for å vurdere dei omsøkte tiltaka si innverknad på verneverdiar og verneføremål, må derfor vurderast som tilstrekkeleg til at forvaltningsstyresmakta kan fatte vedtak i saka. §9 om "Føre var prinsippet" vil derfor bli tillagt mindre vekt i dei følgjande vurderingane.

§10 tek føre seg den samla belastninga av økosystemet i området. Det går ei 300kW kraftlinje gjennom området ved Meraktjødnan. Elles er det ingen større tekniske inngrep i området. Ferdsla i området er og avgrensa, men område brukast noko i samband med villreinjakt og tilsyn med sau.

Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde er frå før sterkt prega av inngrep i samband med vassdragsreguleringar. Under verneprosessen vart det gjort ei avveging mellom vern og ytterlegare kraftutbygging, og i verneføreskrifta er det ikkje opna for tiltak i samband med vassdragsregulering. Sjølv om tunellinntaket i Søndre Meraktjødn, kanalen inn til inntaket, demningen ved utløpet av Østre Meraktjødn eller endringa i vasstanden i Østre og Søndre Meraktjødn ikkje er store inngrep verken kvar for seg eller samla sett, så oppfyller dei likevel ikkje kravet i naturmangfaldlova sin §48 om at verneverdiane ikkje skal bli nemneverdig påverka. Det er snakk permanente inngrep som sjølv med god terrengtilpassing vil bli synlege i landskapet.

I sin søknad framhevar SKK ein reduksjon i anleggsperioden frå to sesongar til ein sesong som ein positiv konsekvens av å flytte tunellinntaket inn i verneområdet. Forvaltningssekretariatet er einig i at kortare anleggsperiode vil være positivt, ettersom dette vil redusere perioden med forstyrning av villrein og anna dyreliv. Etter forvaltningssekretariatet si vurdering vil likevel ikkje ein kortare periode med forstyrning kunne kompensere for at det blir gjennomført permanente inngrep i verneområdet. I søknaden skissere og SKK at dei reduserte anleggskostnadane gjer at dei kan bli i stand til bidra ytterlegare til kompenserande villreintiltak eller å gå inn i FoU-prosjekt knytt til villreinstamma i området. Dette vil være svært positivt ettersom det både manglar kunnskap og er behov for fleire kompenserande villreintiltak i området. Samstundes er det lite truleg at FoU-prosjektet som er skissert i søknaden let seg gjennomføre i praksis, og økonomisk støtte til vidare forskning eller konkrete villreintiltak bør kunna ha andre finansieringskjelder enn ny kraftutbygging i verneområda.

§12 omhandlar miljøforsvarleg teknikkar, driftsmetodar og lokalisering. Det ligg føre ein konsesjon på utbyggingsalternativ som berre medfører eit mindre tiltak inne i verneområdet. Slik

forvaltningsstyresmakta vurdere det må dette alternativet veljast framføre det nye alternativet som inneberer fleire inngrep i verneområdet.

§11 legg til grunn at eventuelle kostnader ved miljøforringing skal bærast av tiltakshavar. Tiltakshavar er fullt og heilt ansvarleg for ei miljømessig god løysing.

Konklusjon

Tiltaka det blir søkt om har eit avgrensa omfang, men inneberer likevel permanente inngrep som må karraktriserast som så omfattande at dei medfører ein nemneverdig påverknad av verneverdiane. Det kan derfor ikkje gis dispensasjon til tiltaket etter naturmangfaldlova sin §48.

Setesdal- Vesthei- Ryfylkeheiene Landskapsverneområde
Forvaltningsekretariatet
Sandsveien 122
4230 Sand

Deres ref/

Vår ref / 5567

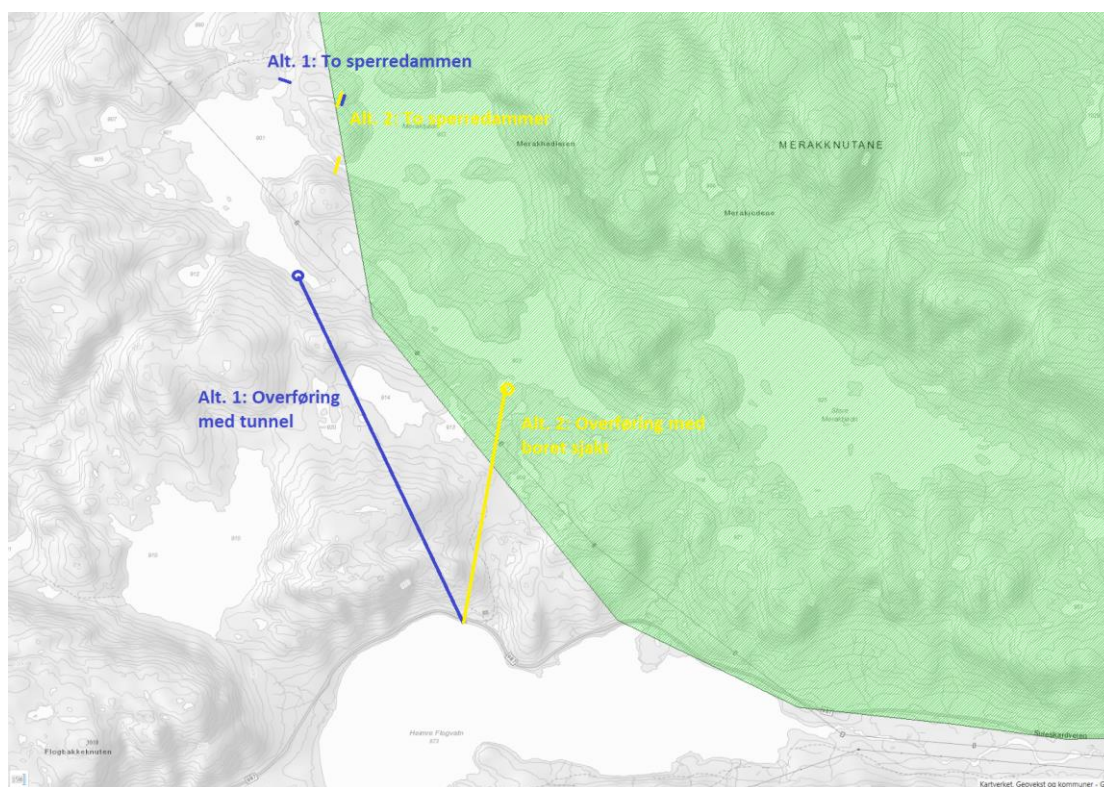
Ark Nr / ROE.300.000.€01

Dato / 14.01.2020

MELRAKOVERFØRINGEN – SØKNAD OM JUSTERING AV INNGREP I SVR- LANDSKAPSVERNEOMRÅDE

Det vises til Sira-Kvina kraftselskap sin konsesjon i brev datert 12.10.2018 til å overføre Melrakfeltet i Sira-vassdraget til Heimre Fløgevatn i Kvina-vassdraget. Sira-Kvina kraftselskap har startet arbeid med detaljprosjektering i prosjektet.

Nye hydrologiske data viser at det er relativt lite å hente med å legge inntak i Vestre Melraktjødn. Vi ser derfor på et alternativ om å flytte inntaket til Søndre Melraktjødn. Vi mener det gir en samlet sett forbedret miljømessig virkning i prosjektet samtidig som at man får redusert byggekostnadene. Figuren under presenterer hittil planlagt alternativ 1 (blå streker) og alternativ 2 (gule streker) som man nå søker om godkjenning for.

Figur 1: Oversiktskart

Teknisk beskrivelse av omsøkt justering

Det søkes nå om å flytte inntaket fra Vestre Melraktjødn til Søndre Melraktjødn. Inntaket vil da komme innenfor verneområdegrensen. Flytting av inntaket vil medføre en kortere tunnel og reduksjon av lengden på anleggsperioden fra 2 til 1 år. For alternativ 1 (blå streker) må man først drive omtrent 100 m med konvensjonell bor-og-spreng tunnel på 18 m² før man kan starte på boret tunnel med diameter 780 mm. Dette fordi det ikke er tilstrekkelig høydeforskjell mellom påhugg til utslag for å kunne bore hele veien. For alternativ 2 (gule streker) kan man benytte boring for hele tunnelen som er kostnadsbesparende og tidsbesparende. Figur 2 viser plassering av inntaket i Søndre Melraktjødn. Figur 3 viser en illustrasjon av hvordan inntaket vil se ut. Inntakskonstruksjonen blir liten og lite synlig.

Det søkes også om å flytte dammen fra utløpet av Vestre Melraktjødn, til utløpet av Østre Melraktjødn. Overføringsprosjektet utnytter kun vannet innefor eksisterende flomsone. Høydeforskjell mellom Østre Melraktjødn og Søndre Melraktjødn er på kun 10-20 cm. Damkonstruksjon på ca 1,5 meter har kun som formål å snu avløpet mot Søndre tjern, og deretter i tunnel mot Flogvatnet. Tabellen under viser kotehøydene for de to alternativene.

Dammen i Østre Melraktjødn vil være bredere enn dammen i Vestre Melraktjødn, men bygges i Østre Melraktjødn som en steinterskel med betongkjerne og skal tilpasses slik at den skjules i landskapet. Figur 4 viser plassering av dammen, og figur 5 viser en illustrasjon av hvordan dammen kan bygges. Merk at illustrasjonen er for sperredammen i Østre Melraktjødn, men samme prinsipp vil brukes for hoveddammen.

Sperredammen i det alternative utløpet fra Østre Melraktjødn, som tillatt av SVR-verneområdestyret i vedtak datert (28.06.2018) vil være helt lik uavhengig av om man velger alternativ 1 eller alternativ 2.

Figur 2: Plassering av inntak i Søndre Melraktjødn

Figur 3: Illustrasjon av inntaket planlagt i Vestre Melraktjødn. Samme konsept vil brukes ved bygging i Søndre Melraktjødn.

Figur 4: Plassering av dam i Østre Melraktjødn

Figur 5: Illustrasjon av sperredam. Samme konsept vil brukes for bygging av dam i utløpet av Østre Melraktjødn.

Vurdering av fordeler og ulemper

Dette avsnittet beskriver fordelene og ulempene med å tillate flytting av inntak og hoveddam. Fordelene med å tillatte flyttingen er:

1. Mindre overført vann (omtrent 10%) og større restfelt
2. Unngår dambygging i Fossekall-lokalitet
3. Kortere byggeperiode (1 år istedenfor 2 år)
4. Betydelig reduserte byggekostnader pga. kortere tunnel
5. Økt lønnsomhet frigjør midler til ytterligere kompensierende tiltak for verneområdet eller villrein

Ulempene med å tillate flyttingen:

1. Inntakskonstruksjonen blir liggende i verneområdet.
2. Dam i utløpet av Østre Melraktjødn blir bredere enn dammen i utløpet av Vestre Melrøtjødn.

Redusert overført vannmengde er positivt for vassdraget nedstrøms overføringsprosjektet. Dersom søknaden innvilges blir ikke Vestre Melraktjødn en del av overføringsprosjektet, og bidrar dermed til større restfeltet. Damplasseringen som planlagt i Vestre Melraktjødn har på befaring vist seg å være en Fossekall-lokalitet og kanskje også det fineste landskapselementet i området. Landskapet er formet som et svaberg med en naturlig kløft

som danner et naturpent utløp av vannet. Det vil dermed ha en positiv konsekvens for denne arten og landskapsinntrykket om man kan flytte dammen til utløpet av Østre Melraktjødn. Bildet under viser plassering av landskapselementet og aktuell Fossefall-lokalitet.

Byggetiden vil reduseres siden man ikke trenger kombinasjon av vanlig bor-og-spreng tunnel og boret tunnel, men klarer seg med kun boring. Redusert byggeperiode vil være positivt for fauna i området samt trafikken på fv. 987.

Byggekostnadene vil reduseres betydelig, som medfører en mer kostnadseffektiv utbygging av fornybar energi for samfunnet. Det medfører også at Sira-Kvina kraftselskap kan bidra med ytterligere finansiering av kompenserende tiltak. Sira-Kvina kraftselskap har i samråd med NINA v/Olav Strand, som er fagansvarling i GPS-merkeprosjektet og RenRein, sett på muligheten for å kjøre et FoU-prosjekt på tidligere stenging av Brokke-Suleskardsveien. Dette som et oppfølgingsprosjekt til GPS-merkeprosjektet og RenRein. NINA mener at et prosjekt med 1 måned tidligere stenging av vei over en treårsperiode vil kunne være et meget viktig prosjekt for å teste veistrekningens betydning for trekk sør-nord i området. Prosjektet har en anslått kostnad på mellom 0,9 og 1 mill. kr, knyttet til merking og analyse. Sira-Kvina kraftselskap har sagt seg villig til å ta den kostnaden. Sira-Kvina kraftselskap har også en oppside i et slikt prosjekt i form av redusert trafikkavvikling en måned tidligere under anleggsperioden. Det er sendt en formell henvendelse til Fylkeskommunen om å gjennomføre et slikt prosjekt.

Alternativt om en ikke skulle kunne gjennomføre FoU-tiltaket med tidligere stenging kan en tenke seg andre typer kompenserende tiltak som bidrag som offsettingstiltak. Det kan være tiltak som flytting av Øyuvsbu, eventuelt andre anbefalte tiltak i GPS-merkeprosjektet eller RenRein med tilsvarende prosjektsum.

Ulempene med å godkjenne søknaden er at man da flytter tekniske inngrep innenfor vernområdegrensen. I praksis mener Sira-Kvina kraftselskap at dette vil ha liten betydning om tiltakene ligger rett utenfor eller rett innenfor vernegrensen. En annen ulempe er at dammen i Østre Melraktjødn vil måtte være bredere enn en dam i Vestre Melraktjødn. Dette planlegges avbøtet ved å lage en damkonstruksjon som skjules med stedlig stein og vegetasjon som vist for sperredammen på figur 5. Det vises for øvrig til at det går en 300 kV kraftledning rett gjennom prosjektområdet. Denne passerer mellom de to inntaksalternativene.

Figur 6: Dronefoto som viser Fossefall-lokalitet i utløpet av Vestre Melraktjødn merket med rød ring.

Sammenfatning

Sira-Kvina kraftselskap søker herved om tillatelse til å endre plassering av inntak og hoveddam som beskrevet i denne søknaden. I sum mener vi at konsekvensen av å tillate endret plassering av inntak og hoveddam vil ha en positiv konsekvens for miljø og de verdiene som SVR-verneområde ble opprettet for å beskytte. Man får et større restfelt, kortere anleggsperiode, unngått dambygging i et viktig landskapselement og en aktuell fossefall-lokalitet, samt at reduserte kostnader vil kunne utløse midler til kompenserende tiltak på opptil 1 mill. kr. Vi mener disse fordelene overstiger ulempene.

Med vennlig hilsen,

Kaspar Vereide
Prosjektutvikler
Sira-Kvina kraftselskap

Setesdal- Vesthei- Ryfylkeheiene Landskapsverneområde
Forvaltningsekretariatet
Sandsveien 122
4230 Sand

Deres ref/

Vår ref / 5567

Ark Nr / ROE.300.000.€01

Dato / 05.02.2020

ETTERSENDT INFORMASJON – SØKNAD OM JUSTERING AV INNGREP I SVR- LANDSKAPSVERNEOMRÅDE

Det vises til Sira-Kvina kraftselskap sin søknad i brev datert 10.01.2020 om justering av inngrep i verneområdet i forbindelse med Melrakoverføringen. Følgende informasjon er forespurt ettersendt:

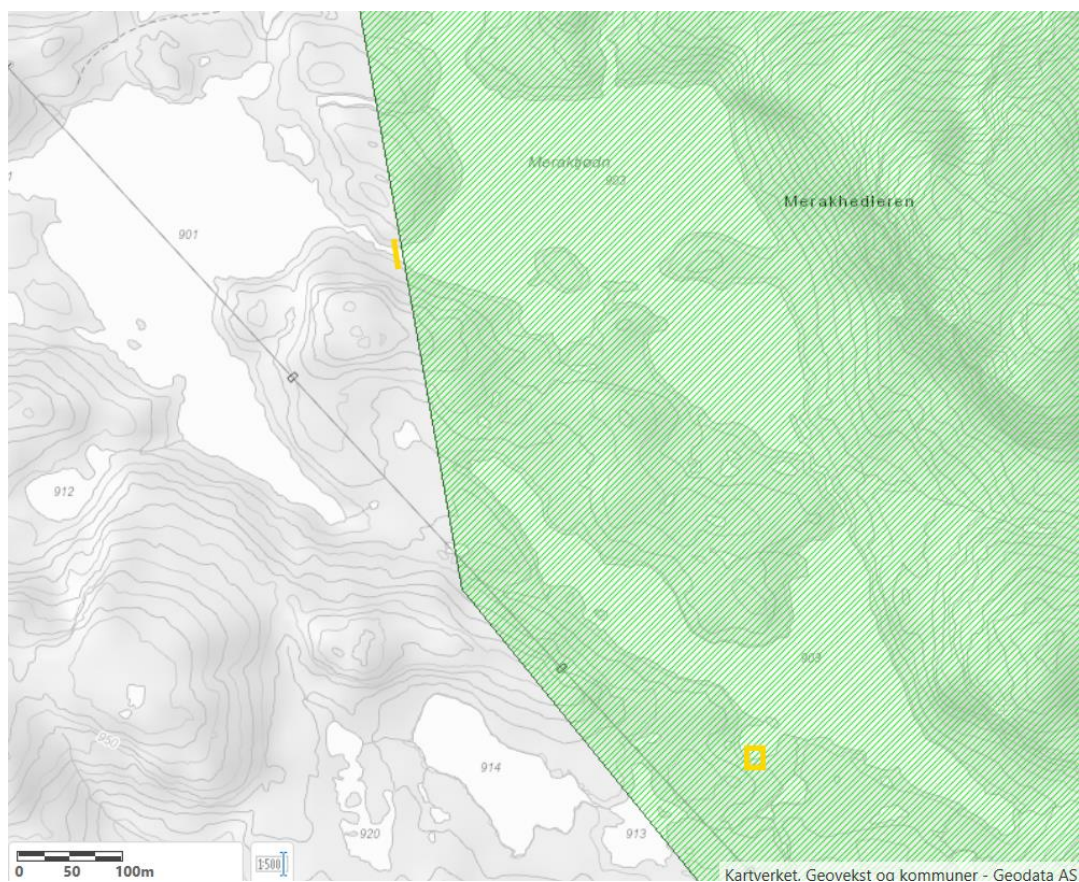
1. Kart som berre viser tiltak det er søkt om
2. Mål på høgde, breidde og lengde på dammen ved utløpet av Østre Meraktjødn
3. Mål på installasjonen ved tunellinntaket i Søndre Meraktjønn
4. Nærare opplysningar om kanaliseringa ved dette tunellinntaket
5. Opplysningar om korleis vasstanden i Østre og Søndre Meraktjødn vil påvirkes
6. Berekna byggestart og lengde på anleggsperiode både for alternativet dykk alt har og med justeringer
7. Opplysningar om FoU prosjektet som er skissert i søknaden. Krev anleggsarbeida ein stenging av B-S vegen? Kva seier fylkeskommunen om dette?

Punkt 1-4: Kart og beskrivelser av tiltakene det er søkt om

Kartet i figur 1 viser tiltakene det er søkt om. Gul firkant viser inntakskonstruksjonen og gul strek viser sperredam.

Sperredammen i utløpet av Østre Melraktjødn vil bli omtrent 20 m lang og toppen av sperredammen vil ligge på kote 904 (reduisert fra tidligere 904,5 for å komme innenfor naturlig vannstandsvariasjon). Maksimal høyde på sperredammen vil avhenge av vanndybden i området hvor den skal etableres. Maksimal høyde på sperredammen antas 2,5 m på det høyeste. Sperredammen skal lages med betongkjerne som skjules i en steinfylling. Dersom man anlegger skråningshelning 1:2 vil bredden på dammen bli maksimalt 10 m. Dersom verneområdestyret foretrekker, kan man også lage en ren betongdam, som vil bli maksimalt 3 m bred.

Inntakskonstruksjonen får ytre mål på omtrent 4 x 5 x 4 m (LxBxH). Det må kanaliseres ut i Søndre Melraktjødn for å få tilstrømning inn til inntaket og sikre at det ikke bunnfryser foran inntaket. Kanaliseringen blir maksimalt 2 m dyp, 3 meter bred og 15 m lang. Kanaliseringen vil ligge under laveste vannstand i Søndre Melraktjødn og vil ikke bli synlig i dagen.

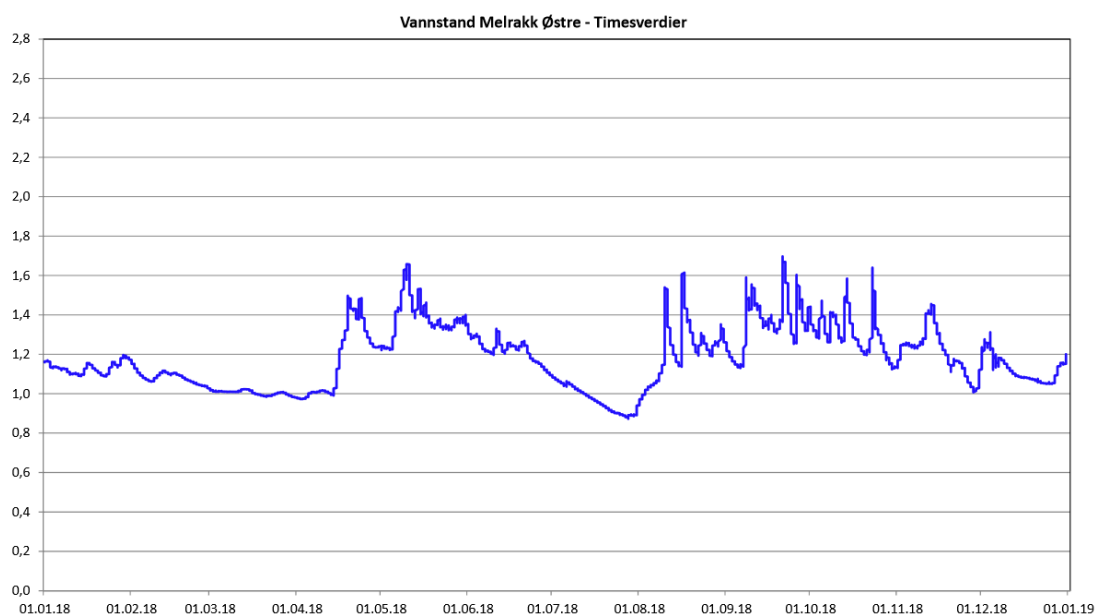
Figur 1: Kart som viser inngrepene det er søkt om. Gul firkant er inntakskonstruksjon og gul strek er sperredam. Vannstanden i Østre og Søndre Melraketjødn vil påvirkes.

Punkt 5: Opplysninger om vannstanden i Østre og Søndre Melraketjødn

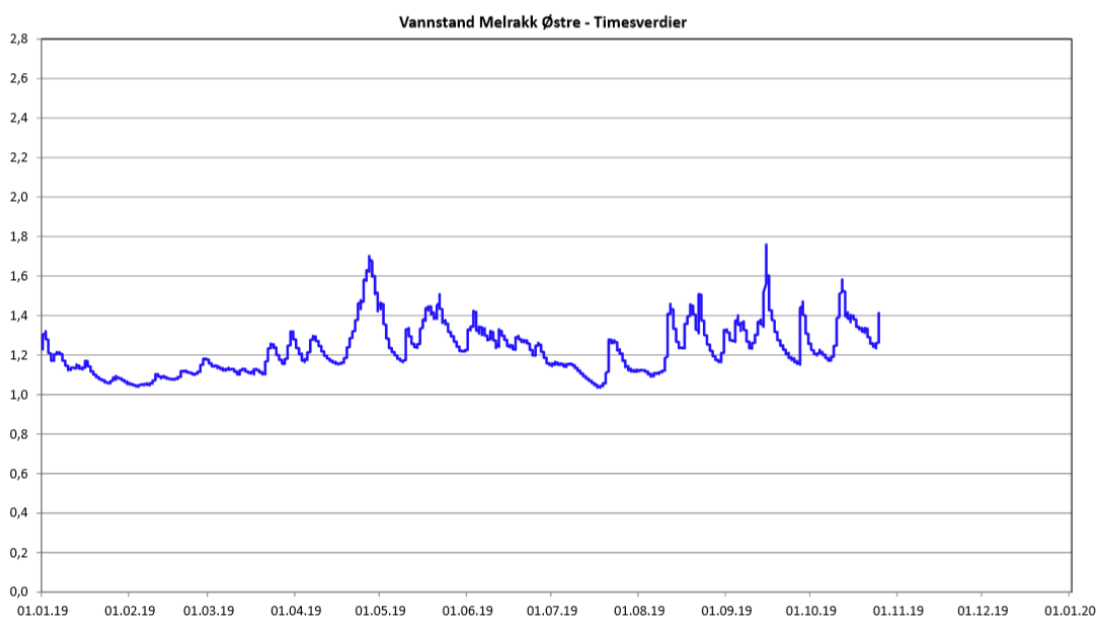
Figur 2 og 3 viser vannstandsmålinger fra Østre Melraketjødn i 2018 og 2019. Denne viser at vannstanden i denne perioden varierer omtrent 1 m fra høyeste til laveste vannstand. Nullpunkt for disse grafene er 902,1 moh (NN2000). Det vil si at høyeste registrerte vannstand er omtrent 904 moh og laveste er 903 moh. Sira-Kvina har ikke målinger fra Søndre Melraketjødn.

En innmåling med GPS-måleutstyr viser at det er omtrent 20 cm forskjell på vannstand i Østre og Søndre Melraketjødn. Søndre Melraketjødn lå 20 cm høyere enn Østre Melraketjødn. Figur 4 viser disse innmålingene.

Ved bygging av inntaks og sperredam som omsøkt vil man påvirke vannstanden i Østre og Søndre Melraketjødn. Høydeforskjell mellom inntaksterskel i Søndre Melraketjødn (903 moh) og sperredamoverløp (904 moh) i Østre Melraketjødn er 1,0 m. Vannstanden i Østre Melraketjødn vil generelt ligge noe høyere enn normalt (siden vannet nå skal føres til Søndre Melraketjødn), men innenfor naturlig vannstandsvariasjon. Under store flomsituasjoner hvor den vil være opptil 1,0 m høyere enn naturlig vannstandsvariasjon på grunn av flomstigning over sperredammen. Søndre Melraketjødn vil i tørre perioder ligge noe lavere enn normalt på grunn av inntakskonstruksjonen, mens den i flomperioder vil ligge noe høyere på grunn av overført tilsig fra Østre Melraketjødn.

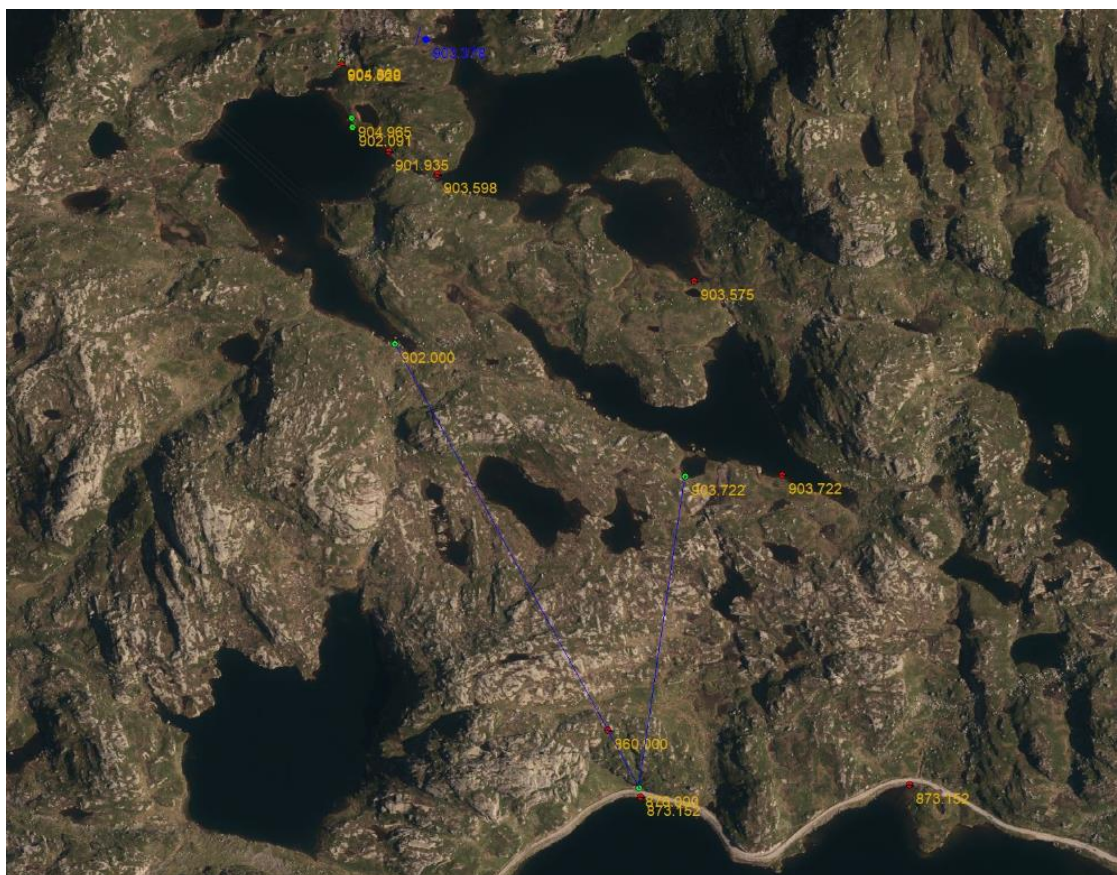
Figur 2: Målt vannstand 2018 i Østre Melraktjødn

Figur 3: Målt vannstand 2019 i Østre Melraktjødn

Punkt 6: Planlagt byggestart

For både konsesjonsgitt alternativ og nytt omsøkt alternativ planlegges nå oppstart av anleggsarbeidene våren 2021. Konsesjonsgitt alternativ forventes å kreve to sommersesonger, mens nytt omsøkt alternativ forventes å kreve kun en sommersesong.

Figur 4: Kart som innmålte vannstander med GPS

Punkt 7: Opplysninger om FoU-prosjektet

Gjennomføring av det omtalte prosjektet med merking av villrein og tidlig stenging av veg er usikkert. Administrasjonen i Fylkeskommunen er positive men viser til at næringslivet vil være kritiske. Ved en behandling av søknad om tidlig stengning i Fylkesting er utfallet usikkert. Ola Strand som leder GPS merkeprosjekt på villrein og Renewable Reindeer (RenRein) mener det er et svært godt FoU prosjekt, men må gjennomføres med gjentakelse over tre år. Sira-Kvina avventer søknad om FoU-tiltak i påvente av behandling i SVR. Dersom det blir positivt vedtak i Fylkeskommunen nyttes FoU-midlene på merking, hvis ikke nyttes disse i et annet prioritert FoU-tiltak.

Sammenfatning

Sira-Kvina kraftselskap har med dette beskrevet de ønskede tilleggsinformasjonen. Vi er tilgjengelige på telefon og epost dersom det er ønske om utdypning eller ytterligere informasjon.

Med vennlig hilsen,

Kaspar Vereide
 Prosjektutvikler
 Sira-Kvina kraftselskap

AU 15/20 Eventuelt